

Índex de continguts

1. Departament

- 1.1. Composició
- 1.2. Nivells i Assignatures
- 1.3. Competències Bàsiques
- 1.4. Metodologia
- 1.5. Materials i Recursos
- 1.6. Activitats Complementàries
- 1.7. Relacions amb altres departaments

2. Continguts

- 2.1. 1r d'ESO - CIÈNCIES SOCIALS
  - 2.1.1. Objectius
  - 2.1.2. Continguts
  - 2.1.3. Unitats i Desenvolupament Temporal
- 2.2. 2n d'ESO - CIÈNCIES SOCIALS NIVELL
  - 2.2.1. Objectius
  - 2.2.2. Continguts
  - 2.2.3. Unitats i Desenvolupament Temporal
- 2.3. 3r d'ESO - CIÈNCIES SOCIALS
  - 2.3.1. Objectius
  - 2.3.2. Continguts
  - 2.3.3. Unitats i Desenvolupament Temporal
- 2.4. 4t d'ESO - CIÈNCIES SOCIALS
  - 2.4.1. Objectius
  - 2.4.2. Continguts
  - 2.4.3. Unitats i Desenvolupament Temporal
- 2.5. 1r de batxillerat - Història del món contemporani
  - 2.5.1. Objectius
  - 2.5.2. Continguts
  - 2.5.3. Unitats i Desenvolupament Temporal
- 2.6. 2n de Batxillerat - Història d'Espanya
  - 2.6.1. Objectius
  - 2.6.2. Continguts
  - 2.6.3. Unitats i Desenvolupament Temporal

[2.7. 2n de batxillerat - Geografia](#)

[2.7.1. Objectius](#)

[2.7.2. Continguts](#)

[2.7.3. Unitats i Desenvolupament Temporal](#)

[2.8. 2n de batxillerat - Història de l'art](#)

[2.8.1. Objectius](#)

[2.8.2. Continguts](#)

[2.8.3. Unitats i Desenvolupament Temporal](#)

[3. Avaluació](#)

[3.1. Criteris d'avaluació i mínims](#)

[3.1.1. Criteris d'avaluació](#)

[3.1.1.1. Primer d'ESO](#)

[3.1.1.2 Ciències Socials 2n d'ESO](#)

[3.1.1.3 Ciències Socials 3r d'ESO](#)

[3.1.1.4. Quart d'ESO](#)

[3.1.1.5. Història del món contemporani 1r de batxillerat](#)

[3.1.1.6 Història d'Espanya 2n de Batxillerat](#)

[3.1.1.7 Geografia 2n de Batxillerat](#)

[3.1.1.8 Història de l'art 2n de Batxillerat](#)

[3.1.2. Objectius mínims](#)

[3.1.2.1. Primer d'ESO](#)

[3.1.2.2. Segon d'ESO](#)

[3.1.2.3. Tercer d'ESO](#)

[3.1.2.4. Quart d'ESO](#)

[3.2. Criteris de qualificació](#)

[3.2.1. Procediment](#)

[3.2.1.1. Primer d'ESO](#)

[3.2.1.2 Segon ESO](#)

[3.2.1.3 Tercer d'ESO](#)

[3.2.1.4. Quart d'ESO](#)

[3.2.1.5. Història del món contemporani](#)

[3.2.1.6. Història d'Espanya](#)

[3.2.1.7. Geografia](#)

[3.2.1.8. Història de l'art](#)

[3.2.2. Qualificacions: 1a i 2a Avaluació](#)

- [3.2.2.1. Primer d'ESO](#)
- [3.2.2.2. Segon d'ESO](#)
- [3.2.2.3 Tercer d'ESO](#)
- [3.2.2.4. Quart d'ESO](#)
- [3.2.2.5. Història del món contemporani](#)
- [3.2.2.6. Història d'Espanya](#)
- [3.2.2.7. Geografia](#)
- [3.2.2.8. Història de l'art](#)
- [3.2.3. Qualificacions: Avaluació ordinària](#)
  - [3.2.3.1. Primer d'ESO](#)
  - [3.2.3.2 Ciències socials 2n d'ESO](#)
  - [3.2.3.3. Ciències socials 3r d'ESO](#)
  - [3.2.3.4. Ciències socials 4t d'ESO](#)
  - [3.2.3.5. Història del món contemporani 1r de batxillerat](#)
  - [3.2.3.6. Història d'Espanya, 2n de batxillerat](#)
  - [3.2.3.7. Geografia, 2n de batxillerat](#)
  - [3.2.3.8. Història de l'art, 2n de batxillerat](#)
- [3.2.4. Qualificacions: Avaluació extraordinària](#)
  - [3.2.4.1. Ciències socials 1r d'ESO](#)
  - [3.2.4.2 Ciències socials 2n d'ESO](#)
  - [3.2.4.3 Ciències socials 3r d'ESO](#)
  - [3.2.4.4 Ciències socials 4t d'ESO](#)
  - [3.2.4.5 Història del món contemporani 1r de batxillerat](#)
  - [3.2.4.6. Història d'Espanya, 2n de batxillerat](#)
  - [3.2.4.7. Geografia d'Espanya](#)
  - [3.2.4.8 Història de l'art](#)
- [3.3. Criteris de recuperació](#)
  - [3.3.1 Ciències socials 1r d'ESO](#)
  - [3.3.2 Ciències socials 2n d'ESO](#)
  - [3.3.3 Ciències socials 3r d'ESO](#)
  - [3.3.4 Ciències socials 4t d'ESO](#)
  - [3.3.5 Història del món contemporani 1r de batxillerat](#)
  - [3.3.6. Història d'Espanya, 2n de batxillerat](#)
  - [3.3.7 Història de l'art, 2n de batxillerat](#)
  - [3.3.8. Geografia d'Espanya](#)
- [3.4. Criteris de recuperació de pendants](#)

Programació del Departament

CIÈNCIES SOCIALS

Curs: 2018/2019

[3.4.1. Convocatòria ordinària](#)

[3.4.2. Convocatòria extraordinària](#)

[4. Mesures d'Atenció a la Diversitat](#)

[4.1. Adaptacions curriculars](#)

[4.2. Alumnat NESE](#)

[4.3. Acollida lingüística](#)

[4.4 Suports](#)

[4.5 Repetidors: Mesures d'actuació](#)

[5. Annexes](#)

[5.1. Pautes per a la presentació de treballs](#)

[6. Aprovació](#)

Programació del Departament

CIÈNCIES SOCIALS

Curs: 2018/2019

1. Departament

Ciències Socials, Geografia i Història.

1.1. Composició

- Antònia Mestre Barceló.
- Neus Vera Ginard.
- Maria del Mar Massutí
- Clara Cassanyes Garcia
- Catalina Llabrés Socias
- Clara Cassanyes (substitució Caterina Belenguer Arias)

1.2. Nivells i Assignatures

Antònia Metre Barceló	BATX: Història de l'Art. 2n B
Neus Vera Ginard	ESO: 2n C, 3r A, 3r B, 3r C i 3rD BATX: Geografia 2n Batxillerat. Història del Món Contemporani
Maria del Mar Massutí	Projectes 3r A, 3rC i 3rD
Clara Cassanyes Garcia	ESO: 1r B, 1rC i 1r D (tutoria i Projectes). i 4t A
Catalina Llabrés Socias	ESO: 1r A
Maria Antònia París Saurina	ESO: 2n A, B, 4t B i C. BATX: Història d'Espanya A i B Cap de departament

1.3. Competències Bàsiques

El caràcter integrador de la matèria de Ciències Socials, Geografia i Història, fa que el seu aprenentatge contribueixi a l'adquisició de diverses competències bàsiques.

- La **competència social i ciutadana** està estretament lligada al propi objecte d'estudi. Pot dir-se que tot el currículum contribueix a l'adquisició d'aquesta competència, ja que la comprensió de la realitat social, actual i històrica, és el propi objecte d'aprenentatge.

- També ajuda a l'adquisició d'habilitats socials. Possibilita l'empatia, la valoració i l'exercici del diàleg com a via necessària per a la solució dels problemes, o el respecte envers les persones amb opinions que no coincideixen amb les pròpies.
- En l'adquisició de la competència '**Coneixement i interacció amb el món físic**' la contribució és rellevant. La percepció directa o indirecta de l'espai en el qual es desenvolupa l'activitat humana constitueix un dels principals eixos de treball de la geografia.
- Una altra aportació, no menys significativa, es possibilita des del **coneixement de la interacció home-medi i l'organització del territori resultant**. La matèria proporciona abundants ocasions per analitzar l'acció de l'ésser humà en la utilització de l'espai i dels seus recursos, no només els problemes que a vegades genera, sinó també aquelles accions que des d'un ús responsable d'ambdós, cerquen assegurar la protecció i la cura del medi ambient.
- La contribució a la **competència 'Expressió cultural i artística'** es relaciona principalment amb el seu vessant de conèixer i valorar les manifestacions del fet artístic. L'esmentada contribució es facilitarà realment si es contempla una selecció d'obres d'art rellevants, bé sigui pel seu significat en la caracterització d'estils o artistes o per formar part del patrimoni cultural proper. Des d'aquest plantejament s'afavoreix l'apreciació de les obres d'art, s'adquireixen habilitats perceptives i de sensibilització, es desenvolupa la capacitat d'emocionar-s'hi, a més que s'ajuda a valorar el patrimoni cultural, a respectar-lo i a interessar-se per la seva conservació.
- La contribució a la **competència en el 'Tractament de la informació i competència digital'** ve donada per la importància que té en la comprensió dels fenòmens socials i històrics comptar amb destreses relatives a l'obtenció i comprensió d'informació, element imprescindible d'una bona part dels aprenentatges de la matèria. L'establiment de criteris de selecció de la informació proporcionada per diverses fonts segons criteris d'objectivitat i pertinença, la distinció entre els aspectes rellevants i els que no ho són, la relació i comparació de fonts o la integració i l'anàlisi de la informació de forma crítica són algunes de les aportacions fonamentals que es fan en l'adquisició d'aquesta competència.
- El pes que té la informació en aquesta matèria singularitza les relacions existents entre aquesta competència i la **competència en comunicació lingüística**, més enllà de la utilització del llenguatge com a vehicle de comunicació en el procés d'ensenyament-aprenentatge. A més, es facilita aconseguir habilitats per utilitzar diferents variants del discurs, en especial, la descripció, la narració i l'argumentació i es col·labora en l'adquisició de vocabulari el caràcter bàsic del qual hauria de venir donat per aquelles paraules que, corresponent al vocabulari específic, haurien de formar part del llenguatge

habitual de l'alumne o d'aquelles altres que tenen un clar valor funcional en l'aprenentatge de la pròpia matèria.

- Es contribueix també, en certa manera, a l'adquisició de la '**competència matemàtica**'. El coneixement dels aspectes quantitius i espacials de la realitat permet col·laborar en la seva adquisició en aquella mesura en la qual la matèria incorpora operacions senzilles, magnituds, percentatges i proporcions, nocions d'estadística bàsica, ús d'escalles numèriques i gràfiques, sistemes de referència o reconeixement de formes geomètriques, així com criteris de mesures, codificació numèrica d'informacions i la seva representació gràfica.
- La **competència per 'aprendre a aprendre'** suposa tenir eines que facilitin l'aprenentatge, però també tenir una visió estratègica dels problemes i saber preveure i adaptar-se als canvis que es produeixen amb una visió positiva. A tot això es contribueix des de les possibilitats que ofereix per aplicar raonaments de diferent tipus, buscar explicacions multicausals i proporcionar coneixements de les fonts d'informació i de la seva utilització mitjançant la recollida i classificació de la informació obtinguda per diversos mitjans i sempre que se'n faci una anàlisi. També s'hi contribueix quan s'afavoreix el desenvolupament d'estratègies per pensar, per organitzar, memoritzar i recuperar informació, com ara resums, esquemes o mapes conceptuals.
- Perquè aquesta matèria participi de l'**autonomia i la iniciativa personal** és necessari afavorir el desenvolupament d'iniciatives de planificació i execució, així com processos de presa de decisions. Aquestes habilitats estan presents més clarament en la realització de debats i de treballs individuals o en grup ja que a aquesta tasca implica idear, analitzar, planificar, actuar, revisar el fet, comparar els objectius prevists amb els assolits i extreure'n conclusions.

1.4. Metodologia

A Primer i Segon curs d'ESO s'inicià des del curs passat un important **canvi metodològic** que implica:

- No utilitzar llibres de text.
- **Ús de les eines TIC:** ús de les aplicacions de Google for education: Classroom, drive, sites... així com d'altres recursos digitals.
- Ús de la metodologia d'**aprenentatge cooperatiu i Projectes** a l'aula.

Aquest fet implica un important esforç del professorat per a seleccionar els continguts i preparar-ne materials i activitats que resultin motivadors per a l'alumnat. Pensam que l'alumnat ha de fer feina activa a l'aula i valorem especialment el treball en equip.

Pel que fa a la resta de cursos, per als quals també volem anar canviant aspectes metodològics en els cursos vinents, la metodologia també anirà encaminada a afavorir el treball autònom de

l'alumnat i a que adquireixi uns hàbits de feina correctes, a potenciar les tècniques d'indagació i investigació, i a establir les relacions entre els fets del passat i les problemàtiques actuals.

Per tal d'afavorir la consecució dels objectius de la matèria i l'adquisició de les competències esmentades, la metodologia establerta implicarà una sèrie de decisions relatives a:

- A. Dinàmica dins l'aula: El professor ha d'estimular la participació activa de l'alumnat, sols el seu treball autònom i reflexiu pot conduir a l'aprenentatge.
- B. Estructura de les unitats didàctiques:
  - Introducció: inclourà activitats de motivació envers el tema, l'esquema dels continguts, vocabulari i pla d'activitats.
  - Desenvolupament dels continguts mitjançant l'exposició i activitats que permetin el seu assoliment.
  - Recapitulació: mapa conceptual bàsic, activitats de síntesi.
- C. Elecció de continguts i activitats:

Per la seva selecció, també de les activitats, es partirà dels següents criteris:

- Destriar els nuclears dels secundaris, aprofundint en els primers; treballant els segons mitjançant activitats complementàries.
- Aconseguir l'assoliment de mapes conceptuals clars i visions globalitzants, adonant-se dels vincles existents entre uns processos i altres.
- Estudiar amb especial interès aquells aspectes més propers a l'alumnat, la història, la geografia i el patrimoni de les Illes.

Es potenciarà el treball cooperatiu, així com l'ús de les noves tecnologies.

1.5. Materials i Recursos

Llibres de text:

- 1r d'ESO: Al primer curs d'ESO no hi ha llibre de text. La feina s'organitzarà a partir de l'aula virtual de Classroom i mitjançant els materials facilitats pel professorat.
- 2n d'ESO: Al segon curs d'ESO no hi ha llibre de text. La feina s'organitzarà a partir de l'aula virtual de Classroom i mitjançant els materials facilitats pel professorat.
- 3r d'ESO: D.D.A.A: **Geografia i Història 3.1 i 3.2** Vicens Vives.
- 4t d'ESO: D.D.A.A: **Geografia i Història 3.1 i 3.2** Vicens Vives.
- 1r de Batxiller: D.D.A.A: **Història del món contemporani**, Vicens Vives.
- 2n de Batxiller, **Història d'Espanya**: D.D.A.A: Vicens Vives
- 2n de Batxiller, Història de l'art: Medina,P: **Història de l'art**, Columna.
- 2n de Batxiller, Geografia d'Espanya: D.D.A.A: **Geografia**, Anaya.

Altres materials que s'utilitzaran a classe:

- Aula virtual de Google classroom, drive, sites i altres eines TIC que enguany s'aniran creant amb l'ajuda del curs de formació de centre.
- Atles, diccionaris, material de premsa...
- Mapes murals geogràfics i històrics
- Pel·lícules històriques i documentals.

Lectures:

- 1r d'ESO: Es podrà oferir una lectura a definir durant el curs.
- 2n d'ESO Es podrà oferir una lectura a definir durant el curs.
- 3r d'ESO:Es podrà oferir una lectura a definir durant el curs.
- 4t d'ESO: Es podrà oferir una lectura a definir durant el curs.
- 1r de Batxiller, Història del món contemporani: Es podrà oferir una lectura a definir durant el curs.
- 2n de Batxillerat (Hª d'Espanya). Es podrà oferir una lectura a definir durant el curs.

1.6. Activitats Complementàries

Segons el desenvolupament del curs es podran realitzar algunes de les següents sortides:

1r d'ESO

- Excursió per alguna zona rural del municipi de Palma (1r trimestre)
- Taller sobre la cultura talaiòtica a càrrec d'Arqueonautes (2n trimestre)
- Sortida al jaciment de s'Hospitalet Vell i al Museu de Manacor.

2n d'ESO

- Itinerari pel casc antic de Palma (2n trimestre)
- Visita al Castell de Bellver (2n trimestre)

3r d'ESO

- A determinar

4t d'ESO

- Visita al Parlament i altres institucions a determinar (1r trimestre)
- Taller sobre l'economia i la societat del segle XIX a càrrec d'Arqueonautes (1r trimestre)

Història del món contemporani, 1r de Batxillerat:

- El mes de febrer és realitzarà una sortida per conèixer les institucions polítiques (Ajuntament, Consell de Mallorca i Parlament)

Història de l'art

- Al llarg del curs es faran diferents sortides didàctiques que permetran conèixer i analitzar directament exemples representatius del nostre patrimoni i de l'art de les diferents èpoques.
- Recorregut gòtic per Palma: Sta. Eulàlia, St. Francesc, la Seu, Almudaina, sa Llotja, Sa Nostra-Museu de Mallorca o Museu Diocesà. Segon trimestre: gener o principis de febrer.
- Possible participació a l'Olimpíada de l'Art, finals d'abril.

Història d'Espanya.

- És possible fer alguna sortida i es definirà més endavant.

Geografia

- És possible fer alguna sortida i es definirà més endavant.

1.7. Relacions amb altres departaments

Ens hem coordinat amb el departament de C. Naturals per tal de no repetir els continguts coincidents de geografia i geologia de 1r d'ESO.

Ens coordinarem amb altres departament per rentabilitzar algunes de les sortides.

En el present curs tres professors del departament fan feina en els Projectes Interdisciplinaris que es duen a terme al centre.

2. Continguts

2.1. 1r d'ESO - CIÈNCIES SOCIALS

2.1.1. Objectius

1. Analitzar les interaccions que les societats humanes estableixen amb els seus territoris en la utilització de l'espai i en l'aprofitament dels recursos naturals.
2. Comparar les formes de vida de les societats que habiten a les diferents zones geogràfiques de la Terra (l'apans, pastors del desert, pobles de la sabana africana, etc.).
3. Conèixer les característiques de la Terra, del Sol i del Sistema Solar; explicar els moviments de rotació i translació del nostre planeta i els factors que incideixen en l'alternança del dia i de la nit, i de les estacions.
4. Explicar la distribució de les plaques i de les dorsals oceàniques de la Terra i identificar els agents interns i externs que intervenen en la formació del relleu.
5. Conèixer la composició de les diferents parts que formen l'atmosfera i la funció que ocupa cadascuna.
6. Analitzar la distribució de l'aigua en el nostre planeta, els moviments de mars i oceans i l'acció erosiva dels rius.
7. Descriure el clima, la vegetació i la fauna dels diferents paisatges de la Terra (equatorial, tropical, desèrtic, mediterrani, etc.).
8. Reconèixer els mecanismes essencials que regeixen el funcionament dels fets socials i econòmics i comprendre i saber analitzar els problemes més urgents de les societats contemporànies.
9. Reconèixer els factors que determinen el temps i el clima d'un determinat territori i establir les característiques de les grans zones climàtiques de la Terra.
10. Conèixer el medi físic (relleu, clima, aigües, vegetació) de les illes Balears i Pitiüses, d'Espanya i d'Europa.
11. Entendre el procés de l'hominització i l'evolució cultural de la humanitat.
12. Conèixer la forma de vida dels grups caçadors-recol·lectors de la prehistòria i analitzar les restes materials de les seves activitats quotidianes i les seves manifestacions artístiques principals.
13. Explicar els orígens del neolític, el desenvolupament de l'agricultura i de la ramaderia i el procés de sedentarització dels grups humans.
14. Reconèixer la importància del desenvolupament de la metal·lúrgia, l'artesanía i el comerç en l'evolució social i cultural de les societats prehistòriques
15. Conèixer i descriure les principals mostres d'art prehistòric a la Península Ibèrica i a les Illes Balears.
16. Analitzar les característiques principals de les civilitzacions egípcia i mesopotàmica.

17. Conèixer l'evolució històrica de la civilització grega des del naixement de la polis fins a la creació dels regnes hel·lenístics, i reconèixer l'herència cultural dels grecs (art, filosofia, política, etc.), valorant la seva contribució a la configuració de la cultura occidental.
18. Conèixer l'evolució històrica de l'Imperi Romà i caracteritzar els trets distintius de l'organització social i econòmica, els costums, la religió i els aspectes de la vida quotidiana dels romans.
19. Descriure el procés d'expansió del cristianisme a través de l'Imperi Romà.
20. Analitzar les causes de la crisi del segle III i de les invasions germàniques, i situar cronològicament el final de l'Imperi Romà d'Occident.
21. Analitzar l'organització socioeconòmica, l'assentament i la distribució en el territori dels pobles preromans de la Península Ibèrica i en els territoris de les Illes Balears.
22. Explicar els elements característics del procés de romanització de la Península Ibèrica i identificar els principals testimoniatges arqueològics d'època romana.
23. Conèixer l'evolució històrica i cultural de la Hispània visigoda i reconèixer les principals manifestacions artístiques i culturals dels visigots.
24. Relacionar la diversitat de la geografia física de l'Estat espanyol i del món amb la seva diversitat humana i cultural.
25. Valorar les particularitats històriques, lingüístiques i culturals de les illes Balears i Pitiüses relacionant-les amb la insularitat.
26. Valorar la importància del patrimoni natural, lingüístic, artístic i històric de les illes Balears i Pitiüses, assumir la responsabilitat de conservar-lo i millorar-lo, i apreciar-lo com a font de gaudi general i com a manifestació valuosa de la nostra memòria col·lectiva.
27. Reflexionar sobre les repercussions de la intervenció humana en el medi físic tenint en compte els problemes ecològics que ens són més pròxims (contaminació atmosfèrica, consum d'aigua, etc.), i actuar d'acord amb les possibilitats de cada individu per contribuir a la protecció i la millora del medi ambient.
28. Apreciar la diversitat lingüística i cultural en el món i en el territori espanyol, i ser respectuosos i tolerants amb les actituds, creences i formes de vida de persones i grups que pertanyen a societats i a cultures diferents a la pròpia.
29. Adquirir i fer servir el vocabulari específic de l'àrea amb precisió i rigor.
30. Dur a terme petites investigacions de caràcter descriptiu, organitzant les dades i les idees, i resoldre diversos problemes mitjançant l'aplicació de tècniques i procediments senzills de recerca i de tractament de la informació propis de la geografia i de la història.
31. Estudiar, comparar i contrastar la informació obtinguda a través de diferents fonts d'informació directa (enquestes, treballs de camp, etc.) i indirecta (vídeos, imatges, obres d'art, etc.).

32. Manejar i interpretar correctament diferents instruments de treball geogràfic i històric com els gràfics, els mapes, les sèries estadístiques, etc.; saber interpretar l'escala gràfica i els signes convencionals que es fan servir en els diferents tipus de mapes (topogràfics, polítics, temàtics, etc.).
33. Identificar i saber localitzar en el planisferi rius, oceans, mars i llacs, com també els elements més significatius del relleu de la Terra (muntanyes, planes, accidents geogràfics...).
34. Desenvolupar activitats en grup adoptant actituds de col·laboració i respecte amb l'opinió dels altres.
35. Reconèixer les actituds i les situacions discriminatòries que han tengut lloc al llarg de la història per raó de raça, sexe, religió..., i de qualsevol altra condició o circumstància personal o social, i mostrar una actitud solidària amb els individus i les col·lectivitats que han estat objecte d'aquestes discriminacions.
36. Apreciar els drets i les llibertats de les persones com un assoliment irrenunciable de la humanitat, denunciar les actituds discriminatòries i injustes i mostrar-se solidari amb les persones que estan privades dels seus drets o dels recursos econòmics necessaris

2.1.2. Continguts

Bloc I. Continguts comuns

- Lectura, identificació, anàlisi i interpretació dels diferents paisatges geogràfics i històrics i dels elements que els configuren mitjançant l'observació directa o indirecta i l'ús de gràfics tan per al seu anàlisi com per a la seva descripció.
- Adquisició i aplicació del vocabulari geogràfic, històric i artístic en la realització d'exposicions orals i escrites.
- Estudi i coneixement dels medis naturals de la Terra i del seu funcionament com a camí per a la seva valoració com a riquesa que s'ha de respectar i conservar.
- Obtenció d'informació mitjançant fonts documentals, arqueològiques i d'obres d'art; classificació del tipus d'informació que proporcionen i elaboració escrita de la informació obtinguda. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació per a l'estudi de la Història.
- Coneixement del concepte de periodització en la Història: nocions elementals de temps històric. Ús de la cronologia i periodització. Localització en el temps i en el passat de períodes i esdeveniments històrics i identificació de processos d'evolució i canvi. Representació gràfica de seqüències temporals.
- Identificació de causes i conseqüències de fets i processos històrics; diferenciació de les mateixes segons la seva naturalesa.
- Interpretació dels elements bàsics que caracteritzen les manifestacions artístiques més rellevants en el seu context històric.

- Valoració de l'herència cultural i del patrimoni artístic com a riquesa que s'ha de preservar i col·laborar en la seva conservació .

Bloc II. La Terra i els medis naturals

- La representació de la Terra. Aplicació de tècniques d'orientació geogràfica.
- La Terra: composició i estructura. Les plaques tectòniques: distribució i dinàmica.
- Caracterització i distribució de continents, oceans, mars, unitats del relleu (terrestre i oceànic) i rius al món.
- Caracterització i distribució a l'espai d'Europa amb referència específica a la Península Ibèrica.
- Descripció i anàlisi del fet insular: Unitat i diversitat del medi físic balear. El fet insular en el context de la Unió Europea i de l'àmbit Mediterrani.
- L'atmosfera i els fenòmens atmosfèrics.
- El clima: elements, factors, característiques i distribució. Aigües i formacions vegetals.
- Localització i caracterització dels principals medis naturals, amb especial atenció al territori espanyol i europeu. Observació i interpretació d'imatges representatives dels mateixos.
- Els grans espais naturals del món. Regions polars i subpolars, serralades alpines, espais tropicals, zona temperada amb especial referència als medis temperats d'Europa i de la Península Ibèrica.
- La varietat natural de l'espai europeu. La configuració del relleu, els climes i els paisatges vegetals, les xarxes hidrogràfiques. El medi físic de les Illes Balears i de la Península Ibèrica en el context natural d'Europa.
- Els grups humans i la utilització del medi: anàlisi de les seves interaccions. Riscs naturals, degradació i polítiques correctores. Presa de consciència de les possibilitats que el medi ofereix i disposició favorable per contribuir al manteniment de la biodiversitat i a un desenvolupament sostenible.

Bloc III. Societats prehistòriques, primeres civilitzacions i Edat Antiga

- La mesura i la representació gràfica del temps històric. La periodificació històrica: La prehistòria i la història, els conceptes.
- El procés d'hominització. Caçadors i recol·lectors. Canvis produïts per la revolució neolítica. L'Edat dels Metalls. L'art prehistòric.
- Aspectes significatius de la Prehistòria a la Península Ibèrica i a les Illes Balears dins el context Mediterrani: La prehistòria balear. Fenicis i púnics a les Pitiüses.
- Les primeres civilitzacions urbanes. Egipte i Mesopotàmia. Art i cultura.
- El món clàssic (I) Grècia: fonaments de la cultura europea. La polis. La democràcia atenesa. L'Hel·lenisme. Art i cultura: anàlisi de manifestacions artístiques significatives.

- El món clàssic (II) Roma: La civilització romana i la unitat del món mediterrani. La República i l'Imperi. El cristianisme. Els pobles bàrbars. Art i cultura: anàlisi de manifestacions artístiques significatives.
- La Hispània romana. Conquesta i romanització. La ciutat i la forma de vida urbana. La romanització. La integració de les Illes Balears al món romà. Art romà a Hispània i a les Illes Balears: manifestacions artístiques significatives. Pol·lèntia.
- La crisi i el final de l'Imperi romà. Les invasions germàniques i el fraccionament de la unitat mediterrània. El Regne Visigot.

2.1.3. Unitats i Desenvolupament Temporal

Primera avaluació

- UD 1. Els mapes
- UD 2. El relleu
- UD 3. Climes i Paisatges de la Terra

Segona avaluació

- UD 4. La prehistòria.
- UD 5. La Prehistòria de les Illes Balears.
- UD 6. Les primeres civilitzacions. Mesopotàmia i Egipte.

Tercera avaluació

- UD 7. El món grec.
- UD 8. L'Imperi romà i les Illes Balears en temps dels romans.

2.2. 2n d'ESO - CIÈNCIES SOCIALS NIVELL

2.2.1. Objectius

- Expressar-se amb correcció en català a nivell oral i escrit.
- Aprendre a relacionar-se amb els altres i a participar en activitats de grup amb actituds solidàries i tolerants.
- Adquirir i utilitzar el vocabulari específic de l'àrea amb precisió i amb rigor.
- Manejar i interpretar correctament diferents instruments de treball geogràfic i històric com els gràfics, els mapes, les sèries estadístiques, eixos cronològics, etc.
- Dur a terme petites investigacions de caràcter descriptiu, organitzant les dades i les idees, i resoldre diversos problemes mitjançant l'aplicació de tècniques i procediments senzills propis de la geografia i de la història.
- Ordenar els fets històrics en eixos cronològics i localitzar-los a l'espai per tal d'adquirir una perspectiva global de l'evolució històrica.
- Conèixer els orígens de l'Islam, explicar els preceptes bàsics i les diferents fases de la seva expansió; citar els trets característics d'Al-andalus i diferenciar les etapes de la seva evolució.

- Explicar la composició i els trets distintius dels diferents estaments de la societat medieval: manera de vida, nivell de riquesa, activitats econòmiques, poder, etc.
- Identificar els trets distintius de l'art islàmic i de l'art romànic, especialment a la Península Ibèria en les seves diverses manifestacions: arquitectura, escultura i pintura.
- Conèixer els orígens de la ciutat medieval, identificar-ne els edificis principals, reconèixer les activitats econòmiques i culturals que s'hi desenvolupaven i caracteritzar els grups socials que hi vivien.
- Diferenciar els trets distintius de l'art gòtic a Europa i a les Illes Balears en les seves diverses manifestacions: arquitectura, escultura i pintura, i valorar positivament aquest patrimoni.
- Identificar les diferents etapes de la Reconquesta i localitzar-les en un mapa.
- Identificar les característiques i l'evolució dels regnes cristians des del segle XII fins a finals de l'Edat Mitjana. Especialment, l'expansió política i econòmica de la Corona d'Aragó a la Mediterrània occidental i l'evolució històrica del Regne de Mallorca.
- Identificar els principis de l'Humanisme i el Renaixement, tant a Europa com a Espanya, i explicar els principis de la Reforma luterana i la Contrareforma catòlica.
- Identificar i diferenciar les característiques estètiques del Renaixement i del Barroc a partir d'obres significatives.
- Caracteritzar la monarquia autoritària exemplificada en el cas dels Reis Catòlics i dels Àustries i comparar-la amb la monarquia absoluta.
- Diferenciar les causes i conseqüències del descobriment d'Amèrica.
- Analitzar l'espai urbà a partir del cas de Palma, identificant les diferents parts, tipus de plànols i distribució de les activitats i funcions.
- Identificar la distribució de la població i els factors que la condicionen.
- Conèixer les diverses fases de l'evolució de la població mundial, comparant els règims demogràfics dels països desenvolupats i dels països subdesenvolupats, i valorar les possibles conseqüències dels desequilibris demogràfics, de les migracions i de l'envelliment de la població.
- Fer activitats relacionades amb l'estudi demogràfic: elaborar i interpretar piràmides de població, fer càlculs de densitats de població, interpretar sèries estadístiques, etc.
- Entendre els principals conceptes demogràfics: taxa de natalitat, taxa de fecunditat, taxa de mortalitat, taxa de creixement natural, població activa, inactiva, etc.

2.2.2. Continguts

Bloc I. Continguts comuns

- Lectura i interpretació de dades i gràfics demogràfics.
- Localització en el temps i en l'espai de períodes i esdeveniments històrics. Identificació de nocions de simultaneïtat i evolució. Representació gràfica de seqüències temporals.

- Estudi de causes i conseqüències en els fets i processos històrics distingint-ne la naturalesa. Identificació de la multiplicitat causal en els fets socials. Anàlisi del paper social dels homes i de les dones en la història.
- Adquisició i aplicació del vocabulari específic sobre població, societat i economia en la realització d'exposicions orals i escrites d'informes i opinions.
- Obtenció d'informació de fonts documentals i iconogràfiques i elaboració escrita de la informació obtinguda.
- Coneixement d'elements bàsics que configuren els estils artístics i interpretació d'obres significatives.
- Valoració de l'herència cultural i del patrimoni artístic com a riquesa que s'ha de preservar i col·laborar en la seva conservació.

Bloc I. Les societats preindustrials

1. Edat mitjana

- L'Islam i l'expansió del món islàmic. La Península Ibèrica a l'edat mitjana (I) Al-Andalus: evolució política, econòmica i social. El llegat artístic. Les illes orientals d'Al-Àndalus.
- La societat, l'economia i el poder a l'Europa feudal: senyors, clergues i pagesos. Ressorgir de la ciutat i de l'intercanvi comercial. Burgesia i organització gremial. El paper de l'Església. El pensament medieval: monestirs i universitats. L'art romànic i l'art gòtic.
- La Península Ibèrica a l'edat mitjana (II). La configuració dels regnes cristians peninsulars: panoràmica general i evolució territorial. Reconquesta i repoblació. Les institucions polítiques. L'art preromànic, l'art romànic i l'art gòtic a la Península Ibèrica. La forma de vida a les ciutats cristianes. L'art mudèjar. Les tres cultures: cristians, musulmans i jueus.
- L'Expansió mediterrània de la Corona d'Aragó: El Regne de Mallorca: conquesta i repoblació. Les institucions i l'economia. El Regne Privatiu de Mallorca. Els estaments. La conflictivitat medieval i medieval tardana. Art gòtic mallorquí. Arquitectura religiosa: la Seu de Palma. Arquitectura civil: el Castell de Bellver, la Llotja de Palma i el Palau de l'Almudaina.

2. Edat moderna

- L'Estat modern a Europa. L'enfortiment del poder reial. Renaixement i reforma. Humanisme i crisi religiosa.
- Evolució política i econòmica a la Península Ibèrica. La monarquia autoritària dels Reis Catòlics. L'expansió europea: les Illes Canàries.

- El descobriment i colonització d'Amèrica i el seu impacte econòmic. La colonització americana: organització territorial, transformacions econòmiques i socials.
- L'Europa de Carles V. La monarquia hispànica de Felip II.
- La Mediterrània de l'època: bandolerisme, corsarisme i pirateria. Les Illes Balears a l'època moderna: conflictes interns i tensió social: les Germanies.
- La lluita per l'hegemonia i el relleu del poder polític: L'Europa del barroc. Transformacions polítiques i econòmiques. L'Europa de Westfàlia. La crisi de la monarquia dels Àustries. El Segle d'Or: art i cultura.

2.2.3. Unitats i Desenvolupament Temporal

Donada la densitat i amplitud dels temes hem decidit sintetitzar-ne alguns per treballar sols els aspectes fonamentals.

Igualment s'ha decidit treballar els temes d'Història i deixar els de Geografia per 3r ESO

PRIMERA AVALUACIÓ

UD 1. La fragmentació del món antic. L'inici de l'Edat Mitjana.

UD 2. Naixement de l'Islam i Al Andalus.

UD 3. L'Europa feudal i la cultura i l'art del Romànic.

SEGONA AVALUACIÓ

UD 4. Les ciutats de l'Europa medieval i la cultura i l'art del Gòtic.

UD 5. El regne de Mallorca a la Corona d'Aragó.

UD 6. El naixement del món modern i el Renaixement, una nova concepció de l'art.

TERCERA AVALUACIÓ

UD 7. L'època dels grans descobriments geogràfics.

UD 8. El segle XVI. L'Imperi dels Àustries.

UD 9. L'Europa del segle XVII i la ciència i l'art del Barroc.

2.3. 3r d'ESO - CIÈNCIES SOCIALS

2.3.1. Objectius

1. Conèixer i localitzar les principals unitats de relleu, rius i mars i oceans del món, d'Europa, d'Espanya i de les Illes Balears.

2. Identificar i localitzar els principals climes de la Terra, així com els paisatges que es generen. Identificar i localitzar els climes i paisatges de l'Estat espanyol.
3. Identificar i conèixer les principals activitats econòmiques dels sectors primari, secundari i terciari que es donen a l'espai geogràfic.
4. Reconèixer les formes d'organització territorial, administrativa i política tant a nivell local, estatal i supraestatal, amb especial atenció a: Comunitat autònoma de les Illes Balears, l'estat Espanyol i la Unió Europea.
5. Identificar les característiques positives i negatives de la globalització, des del punt de vista econòmic, social, territorial.
6. Analitzar les conseqüències de les relacions que s'estableixen entre la societat i la natura, posant especial èmfasi als problemes mediambientals i a la seva gestió.
7. Adquirir i emprar el vocabulari específic que aporta la geografia amb precisió i rigor, tant oralment com de forma escrita.
8. Utilitzar les imatges i les representacions cartogràfiques per identificar, localitzar i explicar objectes i fets geogràfics, i la seva distribució a diferents escales, amb especial atenció al territori espanyol i molt concretament a les Illes Balears.
9. Realitzar i analitzar de manera correcta material gràfic i estadístic.
10. Valorar el patrimoni mediambiental, assumint les responsabilitats que implica la seva conservació.
11. Conèixer el funcionament de les societats democràtiques, apreciand els seus valors i bases fonamentals, així com els drets i llibertats, denunciand actituds i situacions injustes i mostrant-se solidari amb els pobles, grups socials i persones privats dels seus drets o dels recursos econòmics necessaris.
12. Expressar-se correctament en llengua catalana a nivell oral i escrit.
13. Analitzar l'espai urbà diferenciant usos, tipus de plànols i enumerand les principals problemàtiques que afecten a ciutats com Palma.
14. Realitzar amb rigor i ordre petits treballs de recerca a partir de diferents tipus de fonts.
15. Treballar en equip de forma cooperativa i constructiva.
16. Ser respectuós amb els companys, professorat, tenint cura del material del centre i del propi.

2.3.2. Continguts

U.D. 0: Introducció a la Geografia i l'Escenari físic de les activitats humanes (relleu i paisatges del món, Europa, Espanya i Illes Balears).

U.D. 1: L'organització política de les societats. (Unitat 1 del llibre de text)

U.D. 2: L'organització econòmica de les societats. (Unitat 2 del llibre de text)

U.D. 3: Sector primari: l'agricultura, la ramaderia, la pesca i la silvicultura. Al món, Espanya i Balears. (Unitat 3 del llibre de text)

U.D. 4: Sector secundari: mineria, energia i indústria. Al món, Espanya i Balears. (Unitats 4 i 5 del llibre de text)

U.D. 5: Sector terciari: serveis, transports, turisme i activitats comercials. Al món, Espanya i Balears. (Unitats 6-7 i 8 del llibre de text).

U.D. 6: Relacions entre natura i societat. (Unitat 14 del llibre de text)

U.D. 7: Població: dinàmica i estructura de la població. Els moviments migratoris. Al món, Espanya i Balears. (Unitats 9-10 i 11 del llibre de text)

U.D. 8: L'espai urbà. (Unitats 12-13 del llibre de text)

U.D. 9: Reptes, conflictes i desigualtat al món. (Unitat 15 del llibre)

2.3.3. Unitats i Desenvolupament Temporal

1a Avaluació

Unitat didàctica 0 i el Relleu del món, Europa. Paisatges de la Terra i d'Europa.

U.D. 1: L'organització política de les societats. (Unitat 1 del llibre de text)

U.D. 2: L'organització econòmica de les societats. (Unitat 2 del llibre de text)

U.D. 3: Sector primari: l'agricultura, la ramaderia, la pesca i la silvicultura. Al món, Espanya i Balears. (Unitat 3 del llibre de text)

2a Avaluació

U.D. 0 : Relleu de la Península Ibèrica i paisatges de la Península Ibèrica.

U.D. 4: Sector secundari: mineria, energia i indústria. Al món, Espanya i Balears. (Unitats 4 i 5 del llibre de text)

U.D. 5: Sector terciari: serveis, transports, turisme i activitats comercials. Al món, Espanya i Balears. (Unitats 6-7 i 8 del llibre de text).

Mapa polític d'Europa, Àsia i Espanya.

3a Avaluació

U.D. 6: Relacions entre natura i societat. (Unitat 14 del llibre de text). Es treballarà a partir d'un treball en grup.

U.D. 7: Població: dinàmica i estructura de la població. Els moviments migratoris. Al món, Espanya i Balears. (Unitats 9-10 i 11 del llibre de text)

U.D. 8: L'espai urbà. (Unitats 12-13 del llibre de text)

U.D. 9: Reptes, conflictes i desigualtat al món. (Unitat 15 del llibre). Es treballarà a partir d'un treball sobre algun tema d'actualitat individualment o en grup.

Mapa polític d'Amèrica i Illes Balears.

Durant la tercera avaluació es realitzaran les exposicions orals del treball sobre un país fet durant tot el curs on hauran aplicat els conceptes estudiats al llarg de les diverses unitats didàctiques.

2.4. 4t d'ESO - CIÈNCIES SOCIALS

2.4.1. Objectius

1. Expressar-se en català tant oralment com per escrit amb correcció.
2. Reconèixer els mecanismes essencials que regeixen el funcionament dels fets socials i econòmics dins de l'estructura de la societat i, d'aquesta manera, comprendre i saber analitzar els problemes més urgents de les societats contemporànies.
3. Adquirir i utilitzar el vocabulari específic de l'àrea amb precisió i rigor. I aplicar-lo al comentari de textos històrics.
4. Obtenir i relacionar informació de fonts de diversos tipus, incloses les fonts orals, i saber manejar i interpretar correctament diversos instruments de treball geogràfic i històric com les gràfiques, els mapes, les sèries estadístiques, etc.
5. Utilitzar les noves tecnologies d'informació i de la comunicació per a la cerca, la gestió i el tractament de la informació.
6. Analitzar l'Europa de finals de l'Antic Règim: una població estancada, una economia de base agrària, una societat estamental, l'absolutisme monàrquic.
7. Reconèixer les causes de la Guerra de Successió, la configuració de les aliances d'ambdós bàndols i la configuració política que va comportar l'aprovació dels decrets de Nova Planta.
8. Entendre el significat polític dels Borbons: Les reformes de Felip V, Ferran VI i Carles III.
9. Conèixer el pensament il·lustrat europeu en els seus vessants econòmics i polítics, i identificar els principals pensadors amb les seves aportacions.
10. Comprendre la ruptura històrica que va representar la Revolució Francesa analitzant les novetats polítiques que va aportar i reconèixer les causes i les idees que van conduir a la Restauració europea.
11. Conèixer i diferenciar les revolucions liberals ocorregudes el segle XIX identificant els conceptes de nacionalisme i liberalisme prestant especial atenció a la seva influència en els processos d'unificació alemany i italià.
12. Conèixer les bases de la revolució industrial, les noves fonts d'energia, els sectors industrials, la revolució dels transports, l'organització del moviment obrer i les noves ideologies: marxisme, anarquisme i internacionalisme.
13. Analitzar el desenvolupament polític de l'Estat espanyol durant el segle XIX. Realitzar eixos cronològics ubicant els principals esdeveniments i personatges.
14. Reconèixer les transformacions demogràfiques i econòmiques agrícoles del segle XIX a l'Estat espanyol.
15. Explicar les causes de l'expansió colonial i de la Primera Guerra Mundial, així com les seves conseqüències a Europa.
16. Conèixer els principals corrents artístics i culturals del segle XIX a Europa diferenciant els principals autors i les obres més significatives del període.

17. Conèixer les característiques principals del període d'entreguerres: la Revolució russa, el crac del 29 i la gran depressió, el feixisme italià i el nazisme alemany.
18. Conèixer l'evolució dels règims des de la crisi de la Restauració, la II República i la Guerra Civil, prestant especial atenció a les Illes Balears.
19. Explicar les causes i les conseqüències de la Segona Guerra Mundial.
20. Identificar els aspectes més significatius del món bipolar i les característiques de cada un dels blocs: el capitalista i el socialista.
21. Conèixer les causes de la caiguda dels blocs i les característiques principals del món actual.
22. Analitzar l'evolució dels aspectes econòmics, polítics i socials del règim franquista, prestant especial atenció a les Illes Balears.
23. Conèixer el procés de transició cap a la democràcia que es va iniciar amb la mort de Franco.
24. Explicar els diferents mecanismes de participació de la ciutadania en l'exercici del poder a escala, estatal i autonòmica, reconèixer la funció dels partits polítics i identificar els partits polítics més importants, tot fent referència a les Illes Balears.
25. Identificar els principals corrents artístics de la primera meitat del segle XX .
26. Sensibilitzar-se amb els principals problemes del món actual, entenent-los com una problemàtica en la qual tots hi estem implicats i de la qual tots en som responsables.
27. Reconèixer les característiques singulars del patrimoni històric i artístic de les Illes Balears assumint les responsabilitats que suposa la seva protecció i conservació.
28. Valorar la diversitat cultural al món, a l'Estat i a les Illes Balears, i ser respectuosos i tolerants amb les actituds, creences i formes de vida de persones o grups que pertanyen a societats o cultures diferents a la pròpia.
29. Reconèixer les actituds i les situacions discriminatòries que han tingut lloc al llarg de la història per raons de raça, sexe, religió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social, i mostrar una actitud solidària amb els individus i les col·lectivitats que han estat objecte d'aquesta discriminació.

2.4.2. Continguts

Bloc I. Continguts comuns

- Localització en el temps i en l'espai dels esdeveniments i processos històrics més rellevants. Identificació dels factors que intervenen en els processos de canvi històric, diferenciació de causes i conseqüències.
- Identificació dels components econòmics, socials, polítics i culturals, que intervenen en els processos històrics i comprensió de les interrelacions que es donen entre ells.
- Recerca, selecció i contrast d'informació de fonts escrites i orals, diferenciació dels fets, les opinions i les fonts primàries i les secundàries.

- Anàlisi de fets o situacions rellevants de l'actualitat amb indagació dels seus antecedents històrics i de les circumstàncies que els condicionen.
- Valoració dels drets humans i rebuig de qualsevol forma de discriminació o de domini.
- Reconeixement dels elements bàsics que configuren els principals estils o artistes rellevants de l'època contemporània, contextualitzar-los en la seva època i interpretar les obres artístiques significatives. Aplicació d'aquest coneixement a l'anàlisi d'algunes obres rellevants.

Bloc II. Bases històriques de la societat actual

- La monarquia absoluta. Despotisme il·lustrat i parlamentarisme anglès. La Il·lustració. La monarquia hispànica dels Borbons: la guerra de Successió i la Pau d'Utrecht (Menorca). El centralisme borbònic: Els decrets de Nova Planta. El despotisme il·lustrat de Carles III. L'art del segle XVIII: el neoclassicisme.
- L'inici dels moviments liberals: la independència dels EUA i la Revolució Francesa del 1789. La Revolució Industrial a Gran Bretanya. El liberalisme econòmic.
- Transformacions polítiques i socioeconòmiques durant el segle XIX. Liberalisme i nacionalisme: Restauració i revolucions liberals. L'apogeu de la Revolució Industrial a Europa. Transformacions econòmiques i tecnològiques. La nova societat: velles i noves elits. Les classes populars: el moviment obrer. Formes de vida a la ciutat industrial.
- Crisi de l'Antic Règim i construcció de l'Estat liberal a l'Espanya del segle XIX. La guerra del Francès, les Corts de Cadis i la Constitució de 1812. La independència de l'Amèrica hispana. La construcció de l'estat liberal. Art i cultura en el segle XIX i principis del segle XX. L'època de l'imperialisme i l'expansió colonial a finals del segle XIX.
- Grans canvis i conflictes en la primera meitat del segle XX. La Gran Guerra i el nou mapa d'Europa. La Revolució Russa. El crack del 29 i la depressió econòmica. L'ascens dels totalitarismes. La Segona Guerra Mundial: causes i conseqüències.
- Transformacions i crisi de l'estat liberal a Espanya. La Restauració, la crisi del 98 i el regnat d'Alfons XIII. La Segona República. La guerra civil i les seves conseqüències. Les Illes Balears: del centralisme borbònic a la Segona República i la Guerra Civil.

Bloc III. El món actual

- L'ordre polític i econòmic mundial en la segona meitat del segle XX: blocs de poder i models socioeconòmics. La Guerra Freda i la descolonització. Relacions entre països: el paper dels organismes internacionals.
- El franquisme a Espanya i la seva evolució. L'exili i l'oposició a la dictadura. La Guerra Civil i el franquisme a les Illes Balears. La vida quotidiana durant el franquisme. L'oposició balear en els darrers anys del franquisme.
- La transició política a Espanya: de la dictadura a la democràcia.

Programació del Departament

CIÈNCIES SOCIALS

Curs: 2018/2019

- De la Guerra Freda a la caiguda del comunisme: principals crisis internacionals.
- Canvis en les societats actuals. El món occidental. La crisi del món comunista. El paper de la Xina. El món islàmic.

2.4.3. Unitats i Desenvolupament Temporal

Els temes referents a història de l'art es desenvoluparan durant el curs com a part dels temes d'història, i no com a temes específics tal i com es presenten en el llibre de text.

Primera avaluació

Tema 1. El segle XVIII: la crisi de l'Antic Règim.

Tema 2. L'època de les revolucions liberals (1789 - 1871).

Tema 3. L'origen de la industrialització.

Tema 4 i 5. L'Espanya del segle XIX: la construcció del règim liberal, industrialització i canvi social.

Segona avaluació

Tema 6. L'època de l'imperialisme.

Tema 7. Primera Guerra Mundial i Revolució Russa.

Tema 8. El període d'entreguerres.

Tema 9. Espanya durant el primer terç del segle XX (1902-1939).

Tercera avaluació

Tema 10. La Segona Guerra Mundial.

Tema 11 i 12. Un món dividit: Guerra Freda i descolonització. Dos sistemes enfrontats: Capitalisme i comunisme.

Tema 13. Espanya: La dictadura franquista (1939-1975).

Tema 14. Transició i democràcia a Espanya.

Tema 15. El món actual.

2.5. 1r de batxillerat - Història del món contemporani

2.5.1. Objectius

1. Expressar-se correctament en llengua catalana a nivell oral i escrit.
2. Complir les normes del centre i de l'assignatura, especialment pel que fa al tema de puntualitat. Tenir una actitud respectuosa amb els companys, professors i material, i positiva envers la matèria que s'ha de concretar en la feina constant; ésser capaç de treballar en grup de manera constructiva acceptant diferents opinions.

3. Conèixer i analitzar els fets i esdeveniments més rellevants de la Història del Món contemporani, situant-los en el temps i l'espai. Valorant la seva evolució i repercussions en el present.
4. Explicar i interpretar els principals processos econòmics, polítics, socials i culturals que configuren la història recent, identificant les causes i les relacions d'interdependència en els diferents processos de canvi
5. Conèixer, analitzar i valorar els esdeveniments d'actualitat, bàsicament a partir de la premsa escrita, per tal de poder fer comparacions i valoracions.
6. Manejar i aplicar correctament el vocabulari propi de l'àrea, manifestant un domini de la cronologia i identificar les realitats històriques de llarga i curta durada..
7. Utilitzar i aplicar procediments propis del treball historiogràfic: comentari de text, de taules estadístiques, de gràfics, d'imatges; elaboració d'activitats de síntesi (esquemes, resums, temes...), i d'indagació, manejant fonts primàries i secundàries.
8. Mantenir una actitud solidària davant els problemes del món d'avui, rebutjant les desigualtats, la intolerància i valorant sobre tot l'aplicació i defensa dels drets humans.
9. Valorar el coneixement històric com a eina útil per adoptar posicionaments personals i valorar la història com a ciència oberta als nous canvis.
10. Establir les relacions entre els estats durant els segles XIX i XX i les causes i conseqüències que tingueren a escala europea i mundial.
11. Entendre la història com un procés en constant reelaboració i aplicar idees amb caràcter crític, així com revisar-ne d'altres amb les noves informacions, i corregir estereotips i prejudicis.
12. Saber utilitzar les diverses fonts per a l'estudi històric: la pròpia realitat, les fonts històriques, els mitjans de comunicació o les noves tecnologies. Obtenir hipòtesis mitjançant la selecció, interpretació i relació de les diverses informacions.
13. Comunicar les conclusions i hipòtesis amb un llenguatge correcte, utilitzant el vocabulari i terminologia històrica adients.
14. Realitzar petites investigacions de caire històric i treballs de síntesi, ja sigui de manera individual o en petits grups de manera que puguin fer servir les diverses fonts primàries i secundàries, i adquirir així hàbits de rigor intel·lectual.
15. Dominar la cronologia, les realitats històriques de curta i llarga durada i el temps històric, i analitzar la successió de fets i la possible simultaneïtat d'aquests.

2.5.2. Continguts

BLOC 1. ELS ORÍGENS DEL MÓN CONTEMPORANI

Tema 1: L'Europa de l'Antic Règim

Tema 2: La Revolució Industrial

Tema 3: Liberalisme i nacionalisme

Tema 4: El moviment obrer (1789-1914)

Tema 5: La dominació europea del món (1870-1914)

BLOC 2. TENSIONS I CONFLICTES EN LA PRIMERA MEITAT DEL SEGLE XX

Tema 6: La Primera Guerra Mundial (1914-1918)

Tema 7: La revolució soviètica i l'URSS (1917-1941)

Tema 8: L'economia del període d'entreguerres (1918-1939)

Tema 9: Democràcies i totalitarismes (1918-1939)

Tema 10: La Segona Guerra Mundial (1939-1945)

BLOC 3. EL MÓN BIPOLAR

Tema 11: La guerra freda i la política de blocs (1945-1991)

Tema 12: Descolonització i Tercer Món (1945-1991) (T 12 i alguns continguts del T 16 del llibre)

Tema 13: Un món dividit en blocs (1945-1991)

BLOC 4. EL MÓN ACTUAL

Tema 14: Geopolítica del món actual (Temes 15 i 17 del llibre)

2.5.3. Unitats i Desenvolupament Temporal

Primera avaluació

1. L'Europa de l'Antic Règim
2. La revolució industrial
3. Liberalisme i nacionalisme (1789-1870)
4. El moviment obrer (1789-1914)
5. La dominació europea del món (1870-1914)

Segona avaluació

6. La Primera Guerra Mundial (1914-1918)
7. La Revolució Soviètica i l'URSS (1917-1941)
8. L'economia del període d'entreguerres (1918-1939)
9. Democràcies i totalitarismes (1918-1939)

Tercera avaluació

10. La Segona Guerra Mundial (1939-1945)
11. La Guerra Freda i la política de blocs
12. Descolonització i Tercer Món (1945-1991)
13. Un món dividit en blocs (1945-1991)
14. Geopolítica del món actual.

D'aquest darrer tema s'aniran tractant aspectes al llarg del curs en relació als conflictes i problemàtiques internacionals que siguin actualitat.

2.6.1. Objectius

1. Tenir competències en llengua catalana, tan a nivell oral, com escrit.
2. Explicar, situats correctament en el temps i en l'espai, els principals esdeveniments de de la història de l'Estat espanyol, valorant les repercussions en el present.
3. Comprendre que els esdeveniments protagonitzats pels diferents pobles que han habitat la Península Ibèrica han conformat diversos sistemes socials i polítics, i que la concepció contemporània de l'Estat és actual.
4. Valorar la gran diversitat ètnica, lingüística i cultural dels pobles que han habitat la Península.
5. Comprendre els principals processos econòmics, socials, polítics i culturals que configuren la història de l'Estat, identificant els seus trets més significatius i analitzant els factors que els han conformat.
6. Comprendre tant la multiplicitat interna com la dimensió internacional de la història de l'Estat, assolint una visió global i solidària del problema i dels projectes col·lectius.
7. Emprar correctament la terminologia bàsica historiogràfica en llengua catalana, tant oralment com per escrit.
8. Saber interpretar textos, mapes, gràfiques, imatges i altres elements susceptibles d'aportar informació històrica.
9. Conèixer els fets històrics més importants del segle XX per valorar la influència que han tengut en la configuració de l'Estat actual.
10. Valorar i potenciar els valors democràtics i el respecte a la pluralitat dins un mateix Estat.

2.6.2. Continguts

BLOC I.- LES ARRELS DE L'ESPANYA CONTEMPORÀNIA.

TEMA 1.- Les arrels històriques d'Espanya.

TEMA 2.- Els Reis Catòlics i l'empresa americana. Auge i decadència de l'Imperi Espanyol (Segles XVI-XVII)

TEMA 3.- L'Espanya dels segle XVIII i el reformisme borbònic.

BLOC II.- L'ESPANYA DEL SEGLE XIX.

TEMA 4.- La crisi de l'Antic Règim (1808-1833).

TEMA 5.- La configuració de l'Estat liberal (1833-1874).

TEMA 6.- Transformacions agràries i expansió industrial (1833-1930).

TEMA 7.- Societat i moviments socials al segle XIX.

TEMA 8.- La restauració monàrquica (1875-1902).

BLOC III. L'ESPANYA DEL SEGLE XX.

TEMA 9.- La crisi del sistema de la Restauració (1902-1931)

TEMA 10.- La Segona República (1931-1936).

TEMA 11.- La Guerra Civil (1936-1939).

TEMA 12.- El Franquisme: una llarga postguerra (1939-1959).

TEMA 13.- El franquisme: desenvolupament econòmic i transformacions socials. (1959-1975).

TEMA 14.- La transformació política i l'Espanya democràtica (1975-1996).

2.6.3. Unitats i Desenvolupament Temporal

El desenvolupament temporal que es desenvolupa a continuació només és un guió proposat.

En cap moment pensam que hagi d'ésser seguit amb exactitud, ja que depèn de la dinàmica de cada grup-aula.

Primera Avaluació

TEMA 1.- Les arrels històriques de l'Estat espanyol

TEMA 2.- Els Reis Catòlics i l'empresa americana. Auge i decadència de l'Imperi Espanyol (Segles XVI-XVII)

TEMA 3.- L'Espanya dels segle XVIII i el reformisme borbònic.

TEMA 4.- La crisi de l'Antic Règim (1808-1833).

TEMA 5.- La configuració de l'Estat liberal (1833-1874).

TEMA 6.- Transformacions agràries i expansió industrial (1833-1930).

Segona avaluació

TEMA 7.- Societat i moviments socials al segle XIX.

TEMA 8.- La restauració monàrquica (1875-1902).

TEMA 9.- La crisi del sistema de la Restauració (1902-1931)

TEMA 10.- La Segona República (1931-1936).

Tercera avaluació

TEMA 11.- La Guerra Civil (1936-1939).

TEMA 12.- El Franquisme: una llarga postguerra (1939-1959).

TEMA 13.- El franquisme: desenvolupament econòmic i transformacions socials. (1959-1975).

2.7. 2n de batxillerat - Geografia

2.7.1. Objectius

1. Descriure les unitats de relleu del territori espanyol, la seva formació geològica i les zones litològiques.
2. Caracteritzar els diferents dominis climàtics i medis naturals existents a Espanya, establint les diferències entre les zones.
3. Analitzar les aigües a l'estat espanyol i prendre consciència de la problemàtica existent.

4. Adquirir una consciència crítica en relació amb els límits del creixement i l'esgotament dels recursos. Identificar les principals problemàtiques mediambientals i conèixer l'abast de les polítiques de preservació del patrimoni natural.
5. Comprendre l'estructura socioeconòmica de l'estat espanyol, el pas a la terciarització de l'economia espanyola així com el seu paper en la Unió Europea i en món globalitzat.
6. Identificar els trets essencials de la distribució, dinàmica i estructura de la població.
7. Analitzar i comprendre els elements bàsics de l'organització del territori. Identificar la diversitat interna de l'estat espanyol adonant-se dels trets diferencials i integradors i distingint la diversitat de competències territorials.
8. Desenvolupar amb correcció els procediments específics de l'estudi geogràfic: elaboració i anàlisi de mapes, gràfics, comentari de textos, taules estadístiques...I identificar les causes i conseqüències dels fenòmens estudiats.
9. Definir la terminologia específica referida a la Geografia d'Espanya i emprar-la amb correcció en la descripció, explicació i valoració dels diferents processos.
10. Extreure, seleccionar, analitzar i interrelacionar informació procedent de diferents fonts de contingut geogràfic: cartogràfica, estadística, imatges, textos, periodística...arribant a explicacions elaborades i no simplistes, per tal de localitzar i interpretar els fenòmens territorials i les seves interrelacions.

2.7.2. Continguts

GENERALS

- Ús d'informacions de contingut geogràfic procedents de fonts diverses.
- Ús de la terminologia específica en la descripció, explicació i valoració dels fenòmens estudiats.
- Identificació de les causes i les conseqüències dels diferents processos.
- Realització d'activitats que comportin la interpretació de dades i la localització espacial dels fenòmens estudiats.
- Lectura, interpretació i comparació de diferents documents cartogràfics (plànols i mapes de diferent natura, imatges, croquis) a diferents escales.
- Anàlisi de fenòmens globals a escales regional i local.
- Pressa de consciència del caràcter exhaustible dels recursos i de la necessitat d'una producció respectuosa amb el medi ambient i d'unes pautes de comportament individual i col·lectiu responsable.
- Apreciació de la diversitat de paisatges i de la necessitat de la seva gestió i preservació.

PER UNITATS DIDÀCTIQUES:

- **U.1. La geografia i els procediments geogràfics.**
  - El concepte i l'objecte de la geografia. Branques. Evolució de la ciència geogràfica.

- Les fonts de la informació geogràfica.
- Procediments del mètode geogràfic.
- **U.2. Les unitats de relleu. Zones litològiques.**
  - Introducció. Diversitat física de l'Estat espanyol.
  - Trets geològics principals.
  - Les unitats de relleu peninsular.
  - El relleu costaner.
  - Les unitats de relleu insular.
  - Característiques litològiques i processos d'erosió.
- **U.3. El clima.**
  - Factors i elements del clima.
  - Els principals tipus de temps atmosfèric.
  - Els principals tipus de clima a Espanya.
- **U.4. L'aigua.**
  - Introducció. Conceptes bàsics.
  - Les conques hidrogràfiques a l'Estat espanyol.
  - Llacs, zones pantanoses. Les aigües subterrànies.
  - Les aigües superficials i aigües subterrànies de Balears.
  - El problema de l'aigua a l'Estat espanyol. Les demandes d'aigua. Les polítiques hídriques.
- **U.5. La vegetació.**
  - Factors que condicionen la vegetació. Els sòls.
  - La vegetació eurosiberiana
  - La vegetació mediterrània. Paisatges vegetals de les Illes Balears.
  - La vegetació macaronèsica.
  - El paisatge vegetal de muntanya.
  - El paisatge de ribera.
  - La destrucció del paisatge vegetal.
- **U.6. Paisatges naturals. L'acció antròpica sobre el medi.**
  - Introducció: l'acció antròpica i els problemes mediambientals.
  - Contaminació:
    - i. Aigua
    - ii. Sòl
    - iii. Química
    - iv. Radioactiva
    - v. Acústica
    - vi. El canvi climàtic.
  - Sobreexplotació de les aigües.

- Erosió dels sòls.
- La protecció dels espais naturals i la política mediambiental.
- **U.7. El sector primari.**
  - L'activitat agrària.
  - Principals aprofitaments forestals.
  - L'activitat pesquera.
- **U.8. El sector secundari. Recursos energètics i minerals. L'activitat industrial.**
  - Les fonts d'energia.
  - Les primeres matèries.
  - Etapes de la industrialització espanyola.
  - Caracterització del teixit industrial espanyol. Model actual de desenvolupament.
  - La indústria espanyola i la Unió Europea.
  - El sector de la construcció.
- **U.9. Les activitats terciàries.**
  - Anàlisi del creixent protagonisme dels serveis i de la seva heterogeneïtat.
  - El turisme: evolució, característiques i impacte territorial.
  - El comerç interior i exterior.
  - Sector dels transports i comunicacions.
- **U.10. La població espanyola.**
  - Les fonts demogràfiques.
  - La dinàmica de la població espanyola.
  - El moviment natural de la població.
  - L'estructura demogràfica.
  - La distribució de la població.
  - Classificació de la població segons la seva activitat econòmica.
  - Els moviments migratoris.
- **U.11. La ciutat i el món urbà.**
  - Concepte de ciutat.
  - La morfologia i estructura urbana: el plànol de la ciutat.
  - Les funcions urbanes.
  - El procés d'urbanització.
  - El sistema urbà actual: les ciutats de l'estat espanyol. Les ciutats a les Illes Balears.
  - Urbanisme i l'ordenació del territori.
  - Impacte ambiental de la urbanització.
- **U.12. Espanya a la Unió Europea.**
  - El procés històric d'unitat europea.
  - Les institucions de la Unió Europea.

- Anàlisi de la posició d'Espanya dins la Unió Europea. Valoració actual.
- **U.13. Organització del territori i desequilibris regionals.**
  - L'organització política i administrativa d'Espanya.
  - Els desequilibris regionals: antecedents històrics. Polítiques regionals i de cohesió.

2.7.3. Unitats i Desenvolupament Temporal

Primera Avaluació

Bloc 1. Introductor;

- La geografia i els procediments geogràfics.

Bloc 2. L'espai geogràfic:

- Diversitat geomorfològica
- Diversitat climàtica
- Diversitat hídrica i biogeogràfica

Segona Avaluació

Bloc 3. L'espai demogràfic;

- La població espanyola

Bloc 4. L'espai econòmic:

- El sector primari
- El sector secundari: els espais industrials
- El sector terciari: els espais de serveis

Tercera Avaluació

Bloc 5. L'espai urbà.

Bloc 6. L'espai políticoadministratiu:

- L'organització territorial i els desequilibris territorials

Bloc 7. L'espai europeu:

- Espanya a la UE
- Espanya al món

2.8. 2n de batxillerat - Història de l'art

2.8.1. Objectius

1. Comprendre l'obra d'art com a manifestació de la creativitat humana al llarg de la història a partir de l'aprenentatge dels elements bàsics del llenguatge artístic i dels caràcters essencials de cadascuna de les arts visuals.

2. Interpretar i valorar els fenòmens artístics com a fets representatius de l'home de cada temps i lloc i a relacionar-los amb els esdeveniments històrics, socials i culturals i amb els diferents àmbits geogràfics en els quals es varen crear les obres, bàsicament en l'àmbit de l'Europa Occidental.
3. Utilitzar amb rigor els mètodes d'anàlisi i la terminologia adequada en el comentari i interpretació d'obres d'art de diferents èpoques i estils. Utilitzar un mètode d'anàlisi que integri diferents perspectives, entre les quals es poden assenyalar, almenys, la formal, la historicosociològica i la iconològica.
4. Definir correctament els conceptes més usuals del llenguatge arquitectònic i de les arts plàstiques, així com els termes genèrics de la Història de l'Art (estils, corrents, escoles...)
5. Reconèixer i diferenciar les manifestacions artístiques més destacades dels principals estils de l'art occidental, situant-les en el temps i l'espai, tot relacionant-los amb els estils precedents i conseqüents.
6. Identificar, classificar, descriure i argumentar la pertinença d'obres d'art a un estil, escola o tendència determinada.
7. Relacionar i comparar obres d'una mateixa època, i també pertanyent a diferents períodes o estils.
8. Valorar i respectar el patrimoni cultural i artístic, contribuir a la seva conservació i rebutjar els comportaments que el deteriorin o el facin malbé.
9. Educar els alumnes en la valoració de la bellesa artística i aconseguir, tant com sigui possible, que augmenti la seva capacitat de gaudir amb la contemplació de les obres d'art.

2.8.2. Continguts

Generals:

- Identificació de causes i conseqüències dels fenòmens artístics en el seu context històric.
- Definició, aplicació i ús del vocabulari específic de la història de l'art.
- Aplicació d'un esquema de lectura de l'obra arquitectònica, pictòrica i escultòrica.
- Comparació interpretativa entre obres d'art significatives.
- Utilització de fonts primàries i secundàries, ja siguin textuals, gràfiques, audiovisuals o informàtiques per a l'obtenció d'informació de naturalesa historicoartística.
- Ús de les tècniques d'investigació i comunicació de resultats i conclusions.
- Valoració positiva del plaer estètic proporcionat per les manifestacions artístiques.
- Actitud favorable a l'ordre, el rigor i la sistematització del treball propi i objectivitat en la utilització de les fonts històriques i artístiques.
- Respecte del patrimoni artístic i valoració positiva de la seva defensa.

- Tolerància i respecte envers creences, formes de vida i manifestacions artístiques de persones, societats o cultures diferents de la nostra o d'una altra època.
- Valoració de les pautes de conducta que afavoreixen la convivència i l'estudi, tot incidint en l'adopció d'actituds participatives i tolerants.

Per blocs temàtics

BLOC 1. ARRELS DE L'ART EUROPEU: EL LLEGAT DE L'ART CLÀSSIC

- La Història de l'Art: conceptes i mètodes: Teoria i funció de l'art. Percepció i anàlisi de l'obra d'art.
- Els llenguatges artístics: arquitectura, pintura i escultura (*s'anirà treballant al llarg dels altres blocs*)
- Grècia, creadora del llenguatge clàssic. Principals manifestacions.
- La visió del classicisme a Roma.
- L'art a la Hispània romana.
- L'art romà a les Illes Balears.

BLOC 2. NAIXEMENT DE LA TRADICIÓ ARTÍSTICA OCCIDENTAL: L'ART MEDIEVAL.

- L'aportació cristiana a l'arquitectura i la iconografia.
- Configuració i desenvolupament de l'art romànic. Esglésies i monestirs. La iconografia romànica.
- L'aportació del gòtic, expressió d'una cultura urbana. La catedral i l'arquitectura civil. Modalitats escultòriques. La pintura italiana i flamenca, origen de la pintura moderna.
- El peculiar desenvolupament artístic de la península Ibèrica. Art hispanomusulmà. El romànic al Camí de Sant Jaume. El gòtic i la llarga durada d'aquest estil.
- L'art gòtic de les Illes Balears.

BLOC 3. DESENVOLUPAMENT I EVOLUCIÓ DE L'ART EUROPEU AL MÓN CONTEMPORANI.

- El Renaixement. Mecenes i artistes. Origen i desenvolupament del nou llenguatge en arquitectura, escultura i pintura. Aportacions dels grans artistes del Renaixement italià.
- La recepció de l'estètica renaixentista a la península Ibèrica i a les Illes Balears.
- Unitat i diversitat del barroc. El llenguatge artístic al servei del poder civil i de l'eclésiàstic. L'urbanisme barroc. Esglésies i palaus. Principals tendències.
- El barroc hispànic i el balear. Urbanisme i arquitectura. Imatgeria barroca. L'aportació de la pintura espanyola: les grans figures del segle d'or.

- El segle XVIII. La pervivència del barroc. El refinament rococó. Neoclassicisme i Romanticisme.

BLOC 4. EL SEGLE XIX: L'ART D'UN MÓN EN TRANSFORMACIÓ

- La figura de Goya.
- La revolució industrial i l'impacte dels nous materials en l'arquitectura. De l'historicisme al modernisme. El modernisme a les Illes Balears. L'escola de Chicago.
- El naixement de l'urbanisme modern.
- L'evolució de la pintura: Romanticisme, realisme, impressionisme, simbolisme. Els postimpressionistes: el germen de les avantguardes pictòriques del segle XX.
- L'escultura: la pervivència del classicisme. Rodin.

BLOC 5. LA RUPTURA DE LA TRADICIÓ: L'ART A LA PRIMERA MEITAT DEL SEGLE XX

- El fenomen de les avantguardes a les arts plàstiques: fauvisme, cubisme, futurisme, expressionisme, pintura abstracta, dadaisme i surrealisme.
- Renovació del llenguatge arquitectònic: el funcionalisme del moviment modern i l'arquitectura orgànica.

BLOC 6. LA UNIVERSALITZACIÓ DE L'ART DES DE LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XX

- El predomini del moviment modern o estil internacional en arquitectura. L'arquitectura al marge de l'estil internacional: *high tech*, arquitectura postmoderna i desconstrucció.
- Les arts plàstiques: de les segones avantguardes a la postmodernitat.
- Nous sistemes visuals: fotografia, cinema i televisió, cartellisme, còmic.
- La combinació de llenguatges expressius.
- L'impacte de les noves tecnologies en la difusió i la creació artístiques.
- Art i cultura visual de masses.
- El patrimoni artístic com a riquesa cultural. La preocupació per la conservació d'aquest patrimoni.

2.8.3. Unitats i Desenvolupament Temporal

1a AVALUACIÓ

BLOC 1. ARRELS DE L'ART EUROPEU: EL LLEGAT DE L'ART CLÀSSIC

- La Història de l'Art: conceptes i mètodes: Teoria i funció de l'art. Percepció i anàlisi de l'obra d'art.

- Els llenguatges artístics: arquitectura, pintura i escultura (*s'anirà treballant al llarg dels altres blocs*)
- Grècia, creadora del llenguatge clàssic. Principals manifestacions.
- La visió del classicisme a Roma.
- L'art a la Hispània romana.
- L'art romà a les Illes Balears.

2a AVALUACIÓ

BLOC 2. NAIXEMENT DE LA TRADICIÓ ARTÍSTICA OCCIDENTAL: L'ART MEDIEVAL.

- L'aportació cristiana a l'arquitectura i la iconografia.
- Configuració i desenvolupament de l'art romànic. Esglésies i monestirs. La iconografia romànica
- L'aportació del gòtic, expressió d'una cultura urbana. La catedral i l'arquitectura civil. Modalitats escultòriques. La pintura italiana i flamenca, origen de la pintura moderna.
- El peculiar desenvolupament artístic de la península Ibèrica. Art hispanomusulmà. El romànic al Camí de Sant Jaume. El gòtic i la llarga durada d'aquest estil.
- L'art gòtic de les Illes Balears.

BLOC 3. DESENVOLUPAMENT I EVOLUCIÓ DE L'ART EUROPEU AL MÓN CONTEMPORANI.

- El Renaixement. Mecenes i artistes. Origen i desenvolupament del nou llenguatge en arquitectura, escultura i pintura. Aportacions dels grans artistes del Renaixement italià.
- La recepció de l'estètica renaixentista a la península Ibèrica i a les Illes Balears.
- Unitat i diversitat del barroc. El llenguatge artístic al servei del poder civil i de l'eclesiàstic. L'urbanisme barroc. Esglésies i palaus. Principals tendències.
- El barroc hispànic i el balear. Urbanisme i arquitectura. Imatgeria barroca. L'aportació de la pintura espanyola: les grans figures del segle d'or.

3a AVALUACIÓ

- El segle XVIII. La pervivència del barroc. El refinament rococó. Neoclassicisme i Romanticisme.

BLOC 4. EL SEGLE XIX: L'ART D'UN MÓN EN TRANSFORMACIÓ

- La figura de Goya.
- La revolució industrial i l'impacte dels nous materials en l'arquitectura. De l'historicisme al modernisme. El modernisme a les Illes Balears. L'escola de Chicago.
- El naixement de l'urbanisme modern.
- L'evolució de la pintura: Romanticisme, realisme, impressionisme, simbolisme. Els postimpressionistes: el germen de les avantguardes pictòriques del segle XX.
- L'escultura: la pervivència del classicisme. Rodin.

BLOC 5. LA RUPTURA DE LA TRADICIÓ: L'ART A LA PRIMERA MEITAT DEL SEGLE XX

- El fenomen de les avantguardes a les arts plàstiques: fauvisme, cubisme, futurisme, expressionisme, pintura abstracta, dadaisme i surrealisme.
- Renovació del llenguatge arquitectònic: el funcionalisme del moviment modern i l'arquitectura orgànica.

BLOC 6. LA UNIVERSALITZACIÓ DE L'ART DES DE LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XX

- El predomini del moviment modern o estil internacional en arquitectura. L'arquitectura al marge de l'estil internacional: *high tech*, arquitectura postmoderna i desconstrucció.
- Les arts plàstiques: de les segones avantguardes a la postmodernitat.
- Nous sistemes visuals: fotografia, cinema i televisió, cartellisme, còmic.
- La combinació de llenguatges expressius.
- L'impacte de les noves tecnologies en la difusió i la creació artístiques.
- Art i cultura visual de masses.
- El patrimoni artístic com a riquesa cultural. La preocupació per la conservació d'aquest patrimoni.

3. Avaluació

(Els estàndards d'aprenentatge es treballaran al llarg del curs dins el Departament i dins les reunions de la CCP -Comissió de coordinació pedagògica-.

A mesura que es treballin, s'inclouran dins la programació didàctica de cara al curs vinent 2019-20).

3.1. Criteris d'avaluació i mínims

3.1.1. Criteris d'avaluació

3.1.1.1. Primer d'ESO

1. Definir el significat i la utilitat de les principals eines cartogràfiques i les seves característiques: tipus de mapes, elements dels mapes i coordenades geogràfiques.
2. Identificar gràficament tipus de mapes, elements dels mapes i coordenades geogràfiques.
3. Descriure, a partir de l'observació de la realitat, de fotografies, mapes, gràfics o textos les principals característiques del relleu, les aigües i la climatologia de la Terra.
4. Localitzar els principals accidents geogràfics sobre els mapes físics de les Illes Balears, d'Espanya i del Món.
5. Confeccionar diferents tipus de gràfics, taules, quadres estadístics i mapes temàtics per emmagatzemar, classificar i disposar de fàcil accés o lectura de les informacions recollides.
6. Utilitzar les unitats cronològiques i les nocions d'evolució i canvi aplicant-les a fets i processos referits a la Prehistòria i Història Antiga del món, de les Illes Balears i de la Península Ibèrica dins l'àmbit Mediterrani.
7. Exposar de manera senzilla l'evolució de l'espècie humana (procés d'hominització i evolució cultural) fins a l'aparició de l'escriptura. Assenyalar els canvis radicals que acompanyen la revolució neolítica i la cultura talaiòtica.
8. Descriure els trets essencials de les primeres civilitzacions urbanes i les seves aportacions a l'evolució de la humanitat.
9. Distingir i situar en el temps i l'espai les cultures que es varen desenvolupar a la Península Ibèrica i a les Illes Balears durant l'Antiguitat parant esment especial a la cultura talaiòtica.
10. Identificar els trets essencials de les civilitzacions grega i romana, així com les seves principals aportacions artístiques tot fent referència a les colonitzacions gregues i fenícies de la Mediterrània.
11. Caracteritzar els trets de la civilització romana i valorar la transcendència de la romanització per a la pervivències del seu llegat a la cultura occidental.

12. Exposar, a partir de fonts diverses, el procés de romanització de la Península Ibèrica i del seu llegat a les Illes Balears amb esment de les cultures i aportacions dels pobles preromans.
13. Identificar i descriure les principals formes estilístiques i les funcions de l'art des de la Prehistòria a la romanització relacionant-les amb el context històric en que aparegueren i valorar el seu significat com a patrimoni històric.
14. Utilitzar, interpretar i elaborar diferents tipus de mapes, croquis, gràfics i taules estadístiques, utilitzant-los com font d'informació i mitjans d'anàlisi i síntesi
15. Obtenir i utilitzar informacions rellevants sobre els temes estudiats. Relacionar les informacions, valorar-les i combinar-les per explicar fets històrics i espacials.
16. Elaborar, individualment o en grup, treballs i exposicions orals sobre temes de l'àrea, utilitzant el vocabulari pertinent i la correcció formal adequada, consultant les diverses fonts disponibles i utilitzant les noves tecnologies de la informació per documentar-se i per comunicar els resultats.
17. Tenir cura del material propi i d'aula, així com seguir les directrius donades a principi de curs sobre el material a utilitzar i les pautes d'entrega dels treballs (puntualitat, ordre, correcció).

3.1.1.2 Ciències Socials 2n d'ESO

- Emprar amb correcció la llengua catalana a nivell oral i escrit com a llengua vehicular de l'assignatura.
- Respectar als companys, professors i material, mostrant un comportament adequat i amb una actitud positiva envers l'aprenentatge.
- Realitzar, individualment o en grup, treballs i exposicions orals o escrites sobre temes de l'àrea, utilitzant el vocabulari pertinent i la correcció formal adequada.
- Interpretar i elaborar diferents tipus de mapes, croquis, gràfics i taules estadístiques, utilitzant-los com a font d'informació i mitjans d'anàlisi i síntesi.
- Identificar i descriure els aspectes religiosos, socioeconòmics, polítics i artístics de l'islam, especialment d'Al-Andalus.
- Identificar i descriure els aspectes socioeconòmics, polítics i ideològics de l'Europa feudal amb especial esment al feudalisme de conquesta de les Illes Balears i la seva evolució fins a l'aparició de l'estat modern.
- Distingir i situar en el temps i en l'espai les diverses unitats polítiques que es van succeir o van coexistir a la Península Ibèrica durant l'edat mitjana, molt especialment l'antic Regne de Mallorca.
- Comprendre la transcendència dels aspectes culturals de l'edat mitjana i analitzar els estils artístics i la seva contribució a la riquesa del patrimoni historicoartístic, especialment el gòtic a Mallorca.

- Identificar els canvis de mentalitat que caracteritzen la modernitat i, en concret, descriure els trets bàsics del Renaixement i de la Reforma.
- Distingir els principals moments en la formació i evolució de l'Estat modern i destacar els fets més rellevants de la monarquia hispànica.
- Valorar la importància de l'ampliació del món conegut i analitzar el paper que hi tingueren els pobles ibèrics.
- Diferenciar els trets propis de l'art del Renaixement i del barroc.

3.1.1.3 Ciències Socials 3r d'ESO

- Emprar amb correcció la llengua catalana a nivell oral i escrit com a llengua vehicular de l'assignatura.
- Respectar als companys, professors i material, mostrant un comportament adequat i amb una actitud positiva envers l'aprenentatge.
- Realitzar, individualment o en grup, treballs i exposicions orals o escrites sobre temes de l'àrea, utilitzant el vocabulari pertinent i la correcció formal adequada.
- Interpretar i elaborar diferents tipus de mapes, croquis, gràfics i taules estadístiques, utilitzant-los com a font d'informació i mitjans d'anàlisi i síntesi.
- Localitzar les principals unitats de relleu en diferents mapes (de la Terra, d'Europa, de la Península Ibèrica i de les Illes Balears). En especial referència al mapa dels continents i dels oceans
- Localitzar en els mapes de la Terra, d'Europa, de l'Estat espanyol i de les Illes Balears els diferents climes i paisatges.
- Localitzar en mapes polítics els principals països i les seves respectives capitals.
- Identificar les diferents característiques dels climes i els paisatges que se'n deriven a la Terra.
- Identificar els diferents factors i agents que intervenen en la producció i consum de béns.
- Reconèixer les activitats del sector primari i diferenciar els conceptes essencials.
- Comprendre el funcionament dels factors físics i humans i distingir els diferents tipus de paisatges agraris que se'n deriven.
- Caracteritzar els principals sistemes d'explotació agrícola i ramaders existents en el món, localitzar els exemples més representatius.
- Distingir els principals tipus de pesca i conèixer els principals problemes d'aquest sector.
- Conèixer els diferents tipus de matèries primeres i fonts d'energia. Distingir i analitzar els avantatges i els inconvenients dels diferents tipus d'energia.
- Observar que classifiquen de manera adequada els diferents tipus de indústria segons els tipus de producció.
- Identificar els elements del procés industrial i analitzar els aspectes relacionats amb la divisió del treball.

- Localitzar les actuals regions industrials.
- Comprovar que coneixen les activitats econòmiques que constitueixen el sector terciari i que són conscients de l'expansió que ha patit aquest sector en l'actual economia globalitzada.
- Confirmar que saben analitzar les causes del desenvolupament del turisme i que emeten una opinió argumentada sobre les conseqüències positives i negatives del turisme.
- Explicar les diferències entre la balança comercial i la balança de pagaments.
- Explicar les característiques del sector terciari espanyol fent especial menció a l'activitat turística prenent com a model les illes Balears.
- Descobrir si reconeixen les principals competències i funcions de l'Estat i si saben establir les diferències entre Estats democràtics i no democràtics.
- Situar i citar la capital dels països de la Unió Europea.
- Caracteritzar el model d'organització territorial de l'Estat espanyol.
- Reconèixer els avantatges i els inconvenients de la globalització.
- Confirmar que saben identificar els indicadors de desenvolupament humà i són conscients del desigual nivell de riquesa entre països com a conseqüència de la globalització.
- Valorar si reflexionen de manera crítica sobre els problemes mediambientals del món actual
- Observar si saben explicar l'evolució dels moviments migratoris al llarg de la història i, en especial, de les migracions de treball en l'actualitat.
- Comprovar que reconeixen les conseqüències econòmiques, socials i culturals de les migracions en la societat globalitzada actual.

3.1.1.4. Quart d'ESO

1. Emprar amb correcció la llengua catalana a nivell oral i escrit com a llengua vehicular de l'assignatura.
2. Analitzar les transformacions del segle XVIII, especialment les del reformisme borbònic a Espanya i Amèrica.
3. Distingir els canvis polítics que condueixen a la crisi de l'Antic Règim i a les revolucions liberals, així com la seva repercussió a l'Estat espanyol.
4. Comprendre els trets fonamentals de les revolucions liberals burgeses i assenyalar, mitjançant exemples representatius, els grans processos de transformació que va experimentar el món occidental en el segle XIX.
5. Identificar i caracteritzar les diferents etapes de l'evolució política i econòmica de l'Estat espanyol durant el segle XIX.

6. Comprendre les transformacions socioeconòmiques de la Revolució Industrial així com els esdeveniments més rellevants que expliquen el protagonisme d'Europa durant l'època de l'imperialisme, les seves conseqüències i el seu declivi.
7. Analitzar el procés de consolidació de l'Estat liberal i del sistema capitalista al món, relacionar-lo amb l'expansió colonial i identificar-ne les peculiaritats a l'Estat espanyol.
8. Comprendre el procés modernitzador que afectà l'agricultura, la indústria i els transports de les Illes Balears; així mateix, analitzar les transformacions de tot tipus que això comportà.
9. Assenyalar les connexions entre els principals esdeveniments mundials i conflictes de la primera meitat del segle XX.
10. Identificar i caracteritzar les diferents etapes de l'evolució política i econòmica de l'Estat espanyol durant el segle XX i els avenços i retrocessos fins a aconseguir la modernització econòmica, la consolidació del sistema democràtic i la pertinença a la Unió Europea.
11. Caracteritzar el franquisme, les seves fases i els mecanismes dictatorials que va fer servir, com també els trets del seu desenvolupament econòmic, parant esment en els desequilibris regionals que va comportar.
12. Reconèixer en la Constitució espanyola i en l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears les institucions polítiques bàsiques actuals. Reconèixer i valorar els principals símbols i trets culturals de les Illes Balears i identificar les referències patrimonials més importants de la seva història.
13. Caracteritzar i situar cronològicament i geogràficament les grans transformacions i conflictes mundials que han tingut lloc en la segona meitat del segle XX i aplicar aquest coneixement a la comprensió d'alguns dels problemes internacionals més destacats de l'actualitat.
14. Conèixer les característiques essencials dels principals estils artístics des del segle XVIII al XX, amb particular atenció a l'Estat espanyol i fent referència a les manifestacions que es donen a les Illes Balears.
15. Identificar les causes i conseqüències de fets i processos històrics significatius, establir-hi connexions i reconèixer la causalitat múltiple que comporten els fets socials.
16. Realitzar, individualment o en grup, treballs i exposicions orals sobre temes de l'àrea, utilitzant el vocabulari pertinent i la correcció formal adequada.
17. Interpretar i elaborar diferents tipus de mapes, croquis, gràfics i taules estadístiques, utilitzant-los com a font d'informació i mitjans d'anàlisi i síntesi.
18. Comentar i analitzar texts d'especial rellevància històrica, així com obres artístiques significatives.

19. Tenir cura del material propi i d'aula, així com seguir les directrius donades a principi de curs sobre el material a utilitzar i les pautes d'entrega dels treballs (puntualitat, ordre, correcció).

3.1.1.5. Història del món contemporani 1r de batxillerat

1. Emprar amb correcció la llengua catalana a nivell oral i escrit com a llengua vehicular de l'assignatura.
2. Identificar les transformacions des de l'antic règim, assenyalar la seva influència diferenciada a les distintes zones del món i distingir entre grans potències i els seus imperis colonials.
3. Saber situar els fets i esdeveniments dels segles XIX i XX dins un eix cronològic i relacionar les accions individuals i els comportaments col·lectius.
4. Utilitzar adequadament la terminologia específica, el vocabulari històric i la pluralitat de les interpretacions de les fonts històriques.
5. Redactar un informe sobre un fet històric contrastant les fonts d'informació i prenent com a referent els antecedents històrics.
6. Conèixer els períodes d'expansió i recessió de l'economia mundial i la relació d'aquests amb els conflictes socials, modes de vida, ocupació laboral i la política internacional.
7. Saber establir els canvis de centres de poder durant els dos darrers segles i les causes de l'ascens i caiguda de les grans potències i valorar l'impacte de la globalització.
8. Explicar el procés de democratització a les diferents regions del món, la formació dels sistemes parlamentaris, el grau de desenvolupament de cada estat o organització, i la relació amb la conquesta de la llibertat i els drets humans.
9. Identificar les característiques del procés descolonitzador, els problemes que sorgeixen i les fases, així com la situació actual d'aquests països, especialment els del Tercer Món.
10. Entendre la importància de les relacions internacionals al segle XX, analitzar els principals conflictes bèl·lics i valorar la importància de la seguretat i la pau mundials .
11. Saber situar geogràficament els fets i esdeveniments dels segles XIX i XX.
12. Saber realitzar comentaris de text seguint les pautes establertes.
13. Comunicar per escrit i oralment el seguiment que s'haurà fet de l'actualitat informativa i també dels principals temes treballats a classe.
14. Elaborar presentacions reflectint algun dels conflictes a nivell internacional o problemàtiques d'actualitat (relacionat amb els dos darrers temes de la programació).
15. Complir les normes del centre i de l'assignatura, especialment pel que fa al tema de puntualitat. Tenir una actitud respectuosa amb els companys, professors i material, i positiva envers la matèria que s'ha de concretar en la feina constant; ésser capaç de treballar en grup de manera constructiva acceptant diferents

3.1.1.6 Història d'Espanya 2n de Batxillerat

1. Identificar i conèixer la gran diversitat cultural, poblacional i lingüística que ha existit al llarg dels mil·lennis a la Península Ibèrica i les illes que formen part de l'Estat.
2. Saber situar els fets i esdeveniments principals dins un eix cronològic.
3. Utilitzar adequadament la terminologia específica en llengua catalana (oralment i per escrit).
4. Saber establir els canvis de govern i la seva estructura política i social durant l'edat moderna i l'edat contemporània, i les causes de l'ascens i caiguda d'aquests.
5. Explicar el procés de democratització de l'Estat Espanyol, i la relació d'aquesta amb la conquesta de la llibertat i els drets humans.
6. Entregar les feines i els exàmens amb una correcta presentació i en llengua catalana.
7. Participar activament a l'aula, exposant de manera ordenada i respectuosa les opinions pròpies i establint diàlegs i/o debats amb els companys.
8. Elaborar comentaris de textos històrics i/o d'imatges relacionades amb el temari.
9. Saber situar geogràficament els fets i esdeveniments dels segles XIX i XX.

3.1.1.7 Geografia 2n de Batxillerat

Els criteris seran el resultat d'aplicar els procediments d'avaluació als objectius educatius i continguts seleccionats. Són els següents:

- Emprar amb correcció la llengua catalana a nivell oral i escrit com a llengua vehicular de l'assignatura.
- Elaborar diferents tipus de mapes físics i humans ubicant correctament els processos objecte d'estudi.
- Dominar la terminologia específica.
- Dominar la tècnica del comentari de textos, mapes, plànols i gràfics.
- Expressar-se correctament.
- Saber caracteritzar adequadament el medi físic i humà d'Espanya i els principals processos d'interacció.
- Interpretar i valorar críticament les informacions geogràfiques divulgades pels mitjans de comunicació.

3.1.1.8 Història de l'art 2n de Batxillerat

Els criteris seran el resultat d'aplicar els procediments d'avaluació als objectius educatius i continguts seleccionats. En concret a Història de l'Art són els següents:

- Identificar i utilitzar correctament la terminologia específica de la matèria.
- Comentar i interpretar, emprant amb rigor el mètode d'anàlisi corresponent, obres d'art de diferents èpoques i estils.
- Identificar i situar cronològicament obres d'art representatives d'un moment històric, senyalant els trets característics més destacables.

- Elaborar síntesis i respondre qüestions que demostrin la comprensió i la capacitat d'interrelació de diferents aspectes, processos o etapes artístiques.

3.1.2. Objectius mínims

3.1.2.1. Primer d'ESO

1. Tenir el quadern en ordre, complet, seguint les instruccions donades al principi de curs.
2. Entregar els treballs del curs.
3. Tenir cura del material particular i del material d'aula.
4. Expressar-se de manera adequada, oralment i per escrit, en llengua catalana.
5. Conèixer les principals característiques del medi físic i els condicionants als quals està sotmès.
6. Elaborar mapes on identificar i saber localitzar els rius, oceans, llacs, muntanyes, planes i accidents geogràfics més importants.
7. Identificar els trets més significatius de cada etapa de la Prehistòria i la Història Antiga i les diferents cultures que les conformen.
8. Utilitzar el vocabulari propi de la matèria.
9. Valorar la importància del patrimoni natural, artístic, lingüístic i històric de les diferents cultures.
10. Utilitzar diferents fonts d'informació per a l'elaboració de treballs i la realització d'activitats.

3.1.2.2. Segon d'ESO

- Tenir el quadern en ordre, complet, seguint les instruccions donades al principi de curs.
- Entregar els treballs del curs.
- Tenir cura del material particular i del material d'aula.
- Comportar-se correctament a l'aula i a fora (quan es facin sortides) mostrant un comportament respectuós amb els companys i professor/a.
- Assistir amb regularitat a classe i no presentar problemes injustificats de retards.
- Expressar-se amb correcció en català tant a nivell oral com escrit.
- Utilitzar el vocabulari propi de la matèria i saber definir els conceptes més bàsics.
- Elaborar eixos cronològics de les etapes estudiades on situar els principals esdeveniments
- Valorar la importància del patrimoni artístic, lingüístic i històric de diferents cultures, especialment el propi de les Illes Balears.
- Utilitzar diferents fonts d'informació per a l'elaboració de treballs i la realització d'activitats.
- Identificar els trets més significatius de cada etapa de la Història medieval i moderna.
- Caracteritzar, a nivell bàsic, la societat, l'economia i els règims polítics dels períodes medieval i modern.

3.1.2.3. Tercer d'ESO

- Assistència i puntualitat a classe.
- Realitzar les tasques i els treballs encomanats.
- Tenir cura del material i del quadern diari de l'assignatura.
- Ser respectuós amb els companys i el professor.
- Entregar els treballs del curs.
- Localitzar les unitats de relleu, rius i mars en els mapes encomanats pel professorat.
- Localitzar en el mapa d'Europa els països de la Unió Europea i la seva capital, i els països i de cada un de la resta de continents.
- Identificar les característiques bàsiques dels climes a partir del comentari de climogrames.
- Enumerar els factors i agents que intervenen en la producció i consum de béns.
- Diferenciar i caracteritzar les activitats del sector primari.
- Distingir els tipus de paisatges i explotacions agràries.
- Diferenciar agricultura de subsistència i de mercat i citar algun exemple de cada una d'elles.
- Diferenciar entre energies renovables i no renovables i citar-ne els principals tipus.
- Analitzar gràfics, taules estadístiques, imatges relacionades amb els continguts de l'assignatura.
- Caracteritzar els diferents tipus d'indústria.
- Caracteritzar les activitats que formen part del sector terciari.
- Identificar els efectes positius i negatius de l'activitat turística a les Balears.
- Saber establir diferències entre estats democràtics i no democràtics.
- Conèixer les funcions i la composició de les diferents institucions de l'Estat Espanyol.
- Reconèixer els avantatges i els inconvenients de la globalització.
- Reconèixer les causes i les conseqüències del desigual accés a la riquesa en el món.
- Explicar els moviments migratoris actuals: causes, principals fluxos, conseqüències.

3.1.2.4 Quart d'ESO

- Expressar-se correctament en llengua catalana a nivell oral i escrit.
- Adquirir i utilitzar el vocabulari històric, en llengua catalana, amb rigor.
- Tenir el quadern complet i en ordre.
- Entregar els treballs de curs a les dates establertes.
- Identificar els trets bàsics de l'Antic Règim, del Liberalisme polític i econòmic, del Nacionalisme.
- Identificar les causes de la revolució francesa i de les revolucions liberals del sXIX, ordenar les etapes de la primera.
- Conèixer les característiques bàsiques dels diferents estils artístics de l'edat Contemporània.

- Conèixer el desenvolupament polític de l'Estat espanyol en els segles XIX i XX i les seves repercussions a nivell social i econòmic, amb especial referència a les illes Balears.
- Explicar les causes i les conseqüències dels principals canvis succeïts durant el segle XX: colonialisme, Primera i Segona Guerres Mundials, descolonització, feixismes, comunisme...
- Reconèixer i valorar el patrimoni natural, històric i artístic de l'Estat espanyol i de les illes Balears en particular.
- Comportar-se correctament a l'aula i a fora (quan es facin sortides) mostrant un comportament respectuós amb els companys i professor/a.
- Assistir amb regularitat a classe i no presentar problemes injustificats de retards.
- Utilitzar el vocabulari propi de la matèria i saber definir els conceptes més bàsics.
- Elaborar eixos cronològics de les etapes estudiades on situar els principals esdeveniments.
- Comentar, a partir de preguntes dirigides, mapes i documents històrics.

3.2. Criteris de qualificació

3.2.1. Procediment

3.2.1.1. Primer d'ESO

Durant el trimestre s'aniran encomanant feines d'entrega obligatòria als alumnes. També podran realitzar-se exàmens si els professors ho consideren oportú. Totes les notes de l'avaluació faran mitjana al mateix nivell. Cal afegir que la nota final de Socials serà només un 80% de l'avaluació d'aquesta matèria, ja que l'altre 20% sortirà de la nota de Projectes. Serà molt important la implicació personal en les tasques tant individuals com de grup i el progrés en el treball autònom.

3.2.1.2 Segon ESO

Durant l'avaluació s'aniran encomanant feines d'entrega obligatòria als alumnes. També podran realitzar-se exàmens si els professors ho consideren oportú. Totes les notes de l'avaluació faran mitjana al mateix nivell. Cal afegir que la nota final de Socials serà només un 70% de l'avaluació d'aquesta matèria, ja que l'altre 30% sortirà de la nota de Projectes. Serà molt important la implicació personal en les tasques tant individuals com de grup i el progrés en el treball autònom. Els productes dels projectes (murals, treballs,...) seran avaluats amb un rúbrica.

3.2.1.3 Tercer d'ESO

Es faran un mínim de dos exàmens per avaluació (generalment un examen per cada tema). La nota dels exàmens serà un 80% i el seguiment del quadern de l'alumnat, els treballs específics

(elaboració de fitxes i activitats), lectures i l'actitud (puntualitat, assistència, respecte envers el professor/a i els companys, tenir cura del material, seguir les directrius marcades per a l'entrega de treballs i l'elaboració del quadern, assistència i aprofitament de les sortides, etc serà el 20% de la nota final de l'avaluació. Cal afegir que la nota final de Socials serà només un 70% de l'avaluació d'aquesta matèria, ja que l'altre 30% sortirà de la nota de Projectes.

Els instruments que s'empraran per avaluar els alumnes seran:

- A. L'observació a l'aula (i també a les activitats que es puguin fer fora del centre) de: l'assistència, la puntualitat, el comportament, el material, el treball individual i en grup, les intervencions a classe, els deures realitzats, etc.
- B. Revisió del quadern d'apunts i exercicis (activitats, vocabulari, mapes..) i dels mapes. A més dels aspectes formals (s'han de copiar els enunciats, numerar els fulls, posar la data, el títol de l'apartat, deixar espai per a la correcció...) es valorarà: la correcció lingüística (cal·ligrafia, ortografia i redacció) i el contingut, el quadern ha d'incloure tot el que s'ha anat treballant i les activitats han d'estar ben corregides.
- C. Proves escrites que permetin conèixer el grau d'assoliment dels diferents continguts. Com en el cas del quadern, també s'avaluarà l'expressió i l'ortografia. Com a mínim es realitzaran dues proves per avaluació.
- D. Treballs específics. Es valorarà quantitat i qualitat informativa, esperit crític i creativitat, correcció expositiva, ortografia, redacció i presentació. Es preveu fer un treball per trimestre. L'entrega del quadern és imprescindible per aprovar l'assignatura.

Serà bàsic el coneixement de la situació geogràfica dels Continents i Oceans del món.

També es tindrà en compte la correcta situació dels indrets, països i altres llocs a mapes muts dels diferents continents i del món en general.

Es recorda que la llengua vehicular de l'assignatura és el català, per tant, exàmens, comentaris de text, treballs, exposicions orals, tasques, deures, etc. sempre s'hauran de realitzar en llengua catalana. Si no fos així no es podrà avaluar i serà suspès.

3.2.1.4. Quart d'ESO

Els instruments que s'empraran per avaluar els alumnes seran:

- A. Proves escrites que permetin conèixer el grau d'assoliment dels diferents continguts, també s'avaluarà l'expressió i l'ortografia.
- B. Treballs específics. Es valorarà quantitat i qualitat informativa, esperit crític i creativitat, correcció expositiva, ortografia, redacció i presentació.
- C. L'observació a l'aula (i també a les activitats que es puguin fer fora del centre) de: l'assistència, la puntualitat, el comportament, el material, el treball individual i en grup, les intervencions a classe, els deures realitzats, el quadern d'apunts i exercicis (activitats, vocabulari, mapes..) etc.

El quadern ha de complir uns requisits formals: s'han de copiar els enunciats, numerar els fulls, posar la data, el títol de l'apartat, deixar espai per a la correcció..., ha de presentar una

correcció lingüística (cal·ligrafia, ortografia i redacció) i a nivell de contingut ha d'estar complet, el quadern ha d'incloure tot el que s'ha anat treballant i les activitats han d'estar ben corregides. L'entrega del quadern és imprescindible per aprovar l'assignatura.

Serà bàsic el coneixement de la situació geogràfica dels Continents i Oceans del món. Si no és així l'alumne no podrà ésser avaluat.

També es tindrà en compte la correcta situació dels indrets, països i altres llocs a mapes muts dels diferents continents i del món en general.

Es recorda que la llengua vehicular de l'assignatura és el català, per tant, exàmens, comentaris de text, treballs, exposicions orals, tasques, deures, etc. sempre s'hauran de realitzar en llengua catalana. Si no fos així no es podrà avaluar i serà suspès.

3.2.1.5. Història del món contemporani

Els instruments que s'empraran per avaluar els alumnes seran:

Assistència regular i amb totes les tasques al dia, actitud positiva i intervencions a l'aula per demanar els aclariments oportuns seran condicions imprescindibles per poder assolir la matèria amb èxit

- A. Exàmens que permetin conèixer el grau d'assoliment dels diferents continguts, també s'avaluarà l'expressió i l'ortografia. Es faran un mínim de dos exàmens per trimestre.
  - En aquests exàmens es considera bàsica i imprescindible per aprovar la correcta ubicació geogràfica dels Continents i Oceans, així com dels indrets, països i altres llocs relacionats amb els continguts històrics estudiats. Si no és així l'alumne no podrà ser avaluat positivament.
- B. Comentaris de text: inclosos als exàmens o realitzats per separat. La capacitat per poder realitzar amb correcció un comentari de text es considera fonamental per poder aprovar l'assignatura. La pràctica del comentari de text, és bàsica per a la comprensió de la història de qualsevol època.
- C. Treballs específics. Es valorarà quantitat i qualitat informativa, esperit crític i creativitat, correcció expositiva, ortografia, redacció i presentació. Alguns d'aquests treballs implicaran l'elaboració de presentacions i d'exposicions orals a l'aula. Els treballs podran versar, entre d'altres, sobre:
  - Parts del temari o qualque aspecte concret del mateix a desenvolupar per part de l'alumnat.
  - Cinema i història: anàlisi de pel·lícules de temàtica històrica per destriar la seva validesa com a fonts il·lustratives d'una època.
  - Conflictes i problemàtiques de la segona meitat del segle XX i principi del XXI.
  - Exposicions, sortides o pel·lícules visionades.
- D. L'observació a l'aula (i també a les activitats que es puguin fer fora del centre) de: l'assistència, la puntualitat, el comportament, el material, el treball individual i en grup, les intervencions a classe, els deures realitzats, etc.

Es recorda que la llengua vehicular de l'assignatura és el català, per tant, exàmens, comentaris de text, treballs, exposicions orals, tasques, deures, etc. sempre s'hauran de realitzar en llengua catalana. Si no fos així no es podrà avaluar i serà suspès.

En els exàmens en el cas de trobar un alumne copiant, o amb la intenció de copiar, serà avaluat amb un 0 i se li posarà una amonestació.

3.2.1.6. Història d'Espanya

Els instruments d'avaluació seran:

1. **Proves escrites:**

- Valoraran el grau de competència en els diferents objectius i continguts. S'intentarà que les proves s'adeqüin al sistema d'avaluació al qual s'hauran d'enfrontar en acabar el curs. De moment s'utilitzarà com a referència el model de les PAU fins que sapiguem com serà la nova prova de Revàlida.
- La matèria referida als mapes. s'anirà acumulant durant el curs, de manera que a cada prova escrita es podrà introduir una pregunta dels mapes explicats anteriorment que serà de resposta obligatòria.
- Es faran un mínim de dos exàmens escrits per avaluació.
- Es valorarà la correcció en la presentació de les proves (marges, correcció ortogràfica, netedat, expressió correcta, ordre...). Aquesta valoració, en cas de ser negativa, podrà suposar restar fins a 1 punt la nota final de la prova.
- Les proves escrites ho hauran de ser en llengua catalana i es valorarà la correcció expositiva, l'estructuració i l'expressió, excepció feta dels alumnes que tinguin l'exempció de català.
- A final de curs es farà un examen global de tota la matèria. La puntuació no serà eliminatòria, si no que passarà a formar part de la mitjana de la tercera avaluació.

2. **Feines presentades:** Es realitzaran comentaris (mapa, text, gràfica...) relacionats amb cada un dels temes del curs. Es faran en llengua catalana i es valorarà la correcció expositiva, l'estructuració i l'expressió.

3. Observació a l'aula de: assistència, puntualitat, comportament, participació, lliurament de les tasques, correcció de les activitats.

Serà bàsica la situació espacial a mapes dels diferents indrets que formen part de la geografia peninsular i que es refereixen als continguts teòrics.

3.2.1.7. Geografia

Els instruments d'avaluació seran:

1. **Proves escrites** que valoraran el grau de competència en els diferents objectius i continguts. Es seguirà com a referència el model de selectivitat: un exercici de mapatge

(2'5 punts), un de definicions de cinc termes (2'5 punts), un comentari de mapa, estadística o gràfic (2'5 punts) i un comentari de text (2'5 punts). El vocabulari serà acumulatiu al llarg del curs. Remarcar que es valorarà la correcció expositiva i l'expressió d'aquestes proves. Es faran un mínim de dos exercicis escrits per avaluació. (En el cas que durant el curs, se'ns informàs que els models de les proves d'accès a la Universitat varien s'intentarà adaptar les proves escrites al nou model).

2. **Feines presentades.** Es realitzaran mapes i comentaris. En els casos dels comentaris es valorarà la correcció expositiva, estructuració i expressió; en el cas dels mapes es valorarà la localització precisa, la claredat en la presentació i la llegenda.
3. Observació a l'aula de: assistència, puntualitat, comportament, participació, lliurament de les tasques, correcció de les activitats.

Es recorda que la llengua vehicular de l'assignatura és el català, per tant, exàmens, comentaris de text, treballs, exposicions orals, tasques, deures, etc. sempre s'hauran de realitzar en llengua catalana. Si no fos així no es podrà avaluar i serà suspès exceptuant els casos en què l'alumne tingui l'exempció de la llengua catalana)

3.2.1.8. Història de l'art

Els instruments d'avaluació seran:

- Proves escrites que valorin el grau de competència en els diferents objectius i continguts. Es seguirà el model de selectivitat: vocabulari (2 punts), desenvolupament d'un tema (4 punts) i comentari específic textual (formal i iconogràfic) d'una obra d'art (4 punts). El vocabulari serà acumulatiu al llarg del curs.
- Feines presentades. Es realitzaran comentaris d'obres. Es valorarà la quantitat i qualitat informativa, l'esperit crític i creativitat, correcció expositiva, estructuració i expressió (a nivell de 2n de Batxillerat no són admissibles faltes ortogràfiques i d'expressió).
- Observació a l'aula de: l'assistència, puntualitat, comportament, participació, seguiment de la feina diària, correcció de les activitats, del vocabulari, dels apartats treballats individualment per l'alumne.

3.2.2. Qualificacions: 1a i 2a Avaluació

3.2.2.1. Primer d'ESO

Tasques per lliurar i exàmens 100% D'aquesta nota final es farà una mitjana ponderada: 80% Nota final de Socials + 20% Nota final Projectes.

3.2.2.2. Segon d'ESO

Tasques per lliurar i exàmens 100% D'aquesta nota final es farà una mitjana ponderada: 70% Nota final de Socials + 30% Nota final Projectes

3.2.2.3 Tercer d'ESO

Exàmens: 70%

Programació del Departament

CIÈNCIES SOCIALS

Curs: 2018/2019

Quadern + Activitats diàries + Actitud + treballs: 20%

D'aquesta nota final es farà una mitjana ponderada: 70% Nota final de Socials + 30% Nota final Projectes.

3.2.2.4. Quart d'ESO

- Les **proves escrites** suposaran un **80%** de la nota de l'avaluació. Essent condició imprescindible per tenir avaluació positiva l'entrega del dossier de feines de classe el dia del control
- La valoració del **comportament, de la feina diària, treballs i dels deures i el quadern suposarà un 20%** de la nota.

3.2.2.5. Història del món contemporani

- A. Es faran un mínim de dos exàmens escrits per avaluació. Els exàmens inclouran comentaris de text. Aquests exàmens suposaran un 90% de la nota.
- B. Els treballs, la tasca diària, presentacions i altres feines que es duguin a terme durant el trimestre puntuaran un 10% durant tot el curs.
- C. D'acord amb la normativa del centre, en cap cas podrà ser avaluat positivament aquell alumne/a que, malgrat tenir una mitjana igual o superior a 5, presenti problemes seriosos d'assistència i/o disciplina. Arribar tard de manera reiterada, faltar sense justificació, mostrar una actitud negativa envers la matèria, no realitzar amb regularitat els deures, portarà a una avaluació negativa.
- D. Si es detecta que un alumne/a ha faltat a classe de forma no justificada a les hores prèvies a un examen se li negarà el dret a fer-lo i es qualificarà amb un 0, a més, s'establirà la corresponent mesura sancionadora tal com té acordat el centre.
- E. Aquells alumnes que perdin el dret d'avaluació contínua per acumulació de faltes d'assistència realitzaran una prova de caire extraordinari

* Els exàmens s'hauran de realitzar en les dates fixades, i els treballs s'han de lliurar amb puntualitat, així:

- Si un alumne/a sap amb antelació que no pot assistir a un examen (o activitat complementària) per una causa justificada, que no pot ajornar, ho comunicarà amb temps al professor, a fi de fixar una altra hora o data.
- Si un alumne/a falta a un examen per causa mèdica o major, no prevista, sols podrà fer la prova un altre dia si presenta justificació mèdica o legal (no serà suficient amb la justificació familiar). En cas de no poder presentar justificant metge, els pares hauran de parlar amb la professora el mateix dia de l'examen. Si es considera que la falta és justificada es farà l'examen pendent un dimecres després d'acabar l'horari lectiu en data a acordar entre professora i alumne/a

3.2.2.6. Història d'Espanya

Els criteris de qualificació seran:

1. **Proves escrites** que valoraran el grau de competència en els diferents objectius i continguts. Es podran seguir dos models d'exàmens diferents. El primer trimestre es podran fer exàmens més lliures, amb comentaris o diferents preguntes pràctiques o teòriques segons convengui. A partir del segon trimestre es seguirà el model de selectivitat: un exercici de comentari (mapa, text, gràfica...), amb preguntes dirigides i temes més teòrics a elegir. Es faran un mínim de dos exercicis escrits per avaluació. Aquestes proves suposaran un **90%** de la nota final d'avaluació. Sempre que sigui possible, es consensuaran les dates de les proves i aquestes no es podran canviar (excepte en cas de força major). Es farà una prova final global, que contarà com un exàmen més. No serà eliminatòria.
2. **Feines presentades i correcció deures a l'aula.** Es realitzaran comentaris (mapa, text, gràfic...). Es valorarà la correcció expositiva, l'estructuració i l'expressió. Aquestes feines suposaran un **10%** de l'avaluació. No es valoraran les feines entregades fora del termini establert. L'entrega d'aquestes feines és condició obligatòria per a poder aprovar. En cas que aquestes no s'entreguin, tot i que la mitjana dels exàmens sigui aprovada, es considerarà la nota final com a 4.
Per tal de tenir present el 10% corresponent a les feines, s'ha d'haver tret una mitjana en les proves escrites d'un mínim de 4. Si no és així no es tindrà present aquest 10%. Els treballs s'han de presentar exclusivament en llengua catalana.
3. **Observació a l'aula:** assistència, puntualitat, comportament, participació, lliurament de les tasques, correcció de les activitats. L'assistència a classe, la puntualitat i el comportament adequats es consideren propis de l'alumnat que cursa batxillerat (ja que aquest és un estudi voluntari), per la qual cosa no es valorarà amb puntuació "extra", sinó que en cas que aquesta sigui negativa, podrà suposar minvar fins a 2 punts la nota final de cada avaluació. Si les faltes d'assistència són reiterades es podrà perdre el dret d'avaluació contínua d'acord amb el Reglament; en aquest cas, l'alumnat tindrà dret a una prova extraordinària a final de curs.

3.2.2.7. Geografia

Els criteris de qualificació seran:

1. Les proves escrites suposaran un 90% de la nota final d'avaluació. Les feines suposaran un 10% de l'avaluació. Les feines entregades fora del termini establert, sense causa justificada, es valoraran amb la meitat de la nota. L'entrega d'aquestes feines és condició obligatòria per a poder aprovar. En cas que aquestes no s'entreguin, tot i que la mitjana dels exàmens sigui aprovada, es considerarà la nota final com a 4. Per tal de

tenir present el 10% corresponent a les feines, s'ha d'haver tret una mitjana en les proves escrites d'un mínim de 4. Si no és així no es tendrà present aquest 10%.

Aquells alumnes que perdin el dret d'avaluació contínua per acumulació de faltes d'assistència realitzaran una prova de caire extraordinari, prèviament hauran de presentar tots els mapes i comentaris encomanats.

Si un alumne/a falta a un examen per causa mèdica o major, no prevista, sols podrà fer la prova un altre dia si presenta justificació mèdica o legal.

Els exàmens s'hauran de realitzar en les dates fixades, mai se canviarà la data d'un examen el mateix dia, si hi hagués una causa molt justificada se podria canviar amb dos dies d'antelació. els treballs s'han de lliurar amb puntualitat.

3.2.2.8. Història de l'art

- A. Es faran un mínim de dos exàmens escrits per avaluació. Es farà la mitjana de notes de les proves per avaluació. Una qualificació mitjana de les proves escrites inferior a 4,5 significa insuficient, si és igual o superior a 4,5 i s'han lliurat en correcció totes les tasques encomanades en aquella avaluació significa aprovat; si les notes de classe són negatives malgrat la nota superi el 4,5 significa suspendre. El mateix passa amb la resta de notes amb decimals, per baix del 0,5 la nota serà la inferior, si supera el 0,5 es posarà la nota immediatament superior sempre que les notes de classe siguin positives.
- B. Si un alumne té més d'un terç de feines pendents o una qualificació molt baixa de les mateixes seria motiu per suspendre l'avaluació.
- C. Si es detecta que un alumne/a ha faltat a classe de forma no justificada a les hores prèvies a un examen se li negarà el dret a fer-lo i es qualificarà amb un 0, a més, s'establirà la corresponent mesura sancionadora tal com t'he acordat el centre.
- D. Aquells alumnes que perdin el dret d'avaluació contínua per acumulació de faltes d'assistència realitzaran una prova de caire extraordinari, prèviament hauran de presentar totes les tasques encomanades.
- E. Si un alumne/a falta a un examen per causa mèdica o major, no prevista, sols podrà fer la prova un altre dia si presenta justificació mèdica o legal (no serà suficient amb la justificació familiar). En cas de no presentar-la els pares hauran de venir a parlar amb la professora. Si es considera que la falta és justificada es farà l'examen pendent un dimecres a les 14h en data a acordar entre professora i alumne/a.
- F. Els exàmens s'hauran de realitzar en les dates fixades, mai se canviarà la data d'un examen el mateix dia, si hi hagués una causa molt justificada se podria canviar amb dos dies d'antelació.

3.2.3. Qualificacions: Avaluació ordinària

3.2.3.1. Primer d'ESO

A final de curs es farà la mitjana de les diferents avaluacions, aprovaran aquells alumnes amb una mitjana igual o superior a 5. En aquells casos **amb una mitjana igual o superior a 4'5 s'avaluarà també l'evolució i progressió de l'alumne**, si aquesta és prou positiva i l'alumne/a **ha assolit els objectius mínims** es podrà avaluar positivament.

3.2.3.2 Ciències socials 2n d'ESO

A final de curs es farà la mitjana de les diferents avaluacions, aprovaran aquells alumnes amb una mitjana igual o superior a 5. En aquells casos **amb una mitjana igual o superior a 4'5 s'avaluarà també l'evolució i progressió de l'alumne**, si aquesta és prou positiva i l'alumne/a **ha assolit els objectius mínims** es podrà avaluar positivament.

3.2.3.3. Ciències socials 3r d'ESO

A final de curs es farà la mitjana de les diferents avaluacions, aprovaran aquells alumnes amb una mitjana igual o superior a 5. En aquells casos **amb una mitjana igual o superior a 4'5 s'avaluarà també l'evolució i progressió de l'alumne**, si aquesta és prou positiva i l'alumne/a **ha assolit els objectius mínims** es podrà avaluar positivament.

En cas de que la mitjana de les avaluacions sigui inferior a 4'5 però l'avaluació del comportament, assistència i puntualitat i hàbit de feina siguin positives, s'hagin presentat les feines de recuperació i l'alumne/a hagi anat millorant al llarg del curs pel que fa a les proves escrites, treballs i quadern, s'establiran unes proves extraordinàries de recuperació de les avaluacions suspeses.

3.2.3.4. Ciències socials 4t d'ESO

A final de curs es farà la mitjana de les diferents avaluacions, aprovaran aquells alumnes amb una mitjana igual o superior a 5. En aquells casos **amb una mitjana igual o superior a 4'5 s'avaluarà també l'evolució i progressió de l'alumne**, si aquesta és prou positiva i l'alumne/a **ha assolit els objectius mínims** es podrà avaluar positivament.

En cas de que la mitjana de les avaluacions sigui inferior a 4'5 però l'avaluació del comportament, assistència i puntualitat i hàbit de feina siguin positives, s'hagin presentat les feines de recuperació i l'alumne/a hagi anat millorant al llarg del curs pel que fa a les proves escrites, treballs i quadern, s'establiran unes proves extraordinàries de recuperació de les avaluacions suspeses.

3.2.3.5. Història del món contemporani 1r de batxillerat

La nota final serà la mitjana de les notes de les tres avaluacions per superar la matèria ha de ser igual o superior a 5. (per fer aquesta mitjana la nota de cada avaluació no pot ser inferior a 4). Promocionaran aquells que:

- A. no tenguin cap treball pendent (en aquest cas s'haurà de tornar a presentar)

B. i tinguin una mitjana igual o superior a 5.

Els alumnes que no hagin aprovat d'acord amb els criteris esmentats podran fer un examen de recuperació a final de curs sempre que compleixin els requisits establerts a l'apartat de recuperació.

3.2.3.6. Història d'Espanya, 2n de batxillerat

La nota final serà la mitjana de les tres avaluacions sempre i quan es superi el 5 en cada una d'elles. Cada avaluació podrà ser recuperada a l'inici de l'avaluació següent o a final de curs.

A final de curs es farà un examen global de tota la matèria, la puntuació de la qual no serà eliminatòria, si no que passarà a formar part de la mitjana de la tercera avaluació.

3.2.3.7. Geografia, 2n de batxillerat

La nota final serà la mitjana de les tres avaluacions. Promocionaran aquells que tinguin una mitjana igual o superior a 5. Cada avaluació podrà ser recuperada a l'inici de l'avaluació següent o a final de curs.

Si malgrat haver realitzar les recuperacions un alumne/a presenta una avaluació suspesa amb una nota igual o superior a 4'5 es podrà fer la mitjana. A final del curs es realitzarà un examen que inclourà tot el vocabulari de la matèria. La nota d'aquest examen farà mitjana amb les notes dels altres exàmens de la tercera avaluació.

3.2.3.8. Història de l'art, 2n de batxillerat

La nota final serà la mitjana ponderada (segons la durada de l'avaluació) de les notes de les tres avaluacions. Promocionaran aquells que tinguin una mitjana igual o superior a 5. Si malgrat haver realitzar les recuperacions un alumne/a presenta una avaluació suspesa amb una nota igual o superior a 4'5 es podrà fer la mitjana.

Si un alumne/a ha aprovat la 1a i 2a avaluació i suspèn sols la 3a podrà fer una prova de recuperació d'aquesta el mateix dia que es realitzi l'examen extraordinari.

3.2.4. Qualificacions: Avaluació extraordinària

3.2.4.1. Ciències socials 1r d'ESO

A l'examen de setembre entra tota la matèria del curs

Per fer l'examen de setembre els alumnes hauran d'entregar les feines encomanades el juny, completes i ben presentades.

La nota de l'examen valdrà un 50% i el treball un 50%. Per poder fer mitjana, és necessari obtenir una qualificació mínima de 3 de l'examen.

És obligatori fer l'examen de setembre el dia i l'hora establerts pel centre.

3.2.4.2 Ciències socials 2n d'ESO

A l'examen de setembre entra tota la matèria del curs

Per aprovar l'examen de setembre els alumne hauran d'entregar les feines encomanades el juny, completes i ben presentades.

La nota de l'examen valdrà un 50% i el treball un 50%. Per poder fer mitjana, és necessari obtenir una qualificació mínima de 3 de l'examen.

És obligatori fer l'examen de setembre el dia i l'hora establerts pel centre.

3.2.4.3 Ciències socials 3r d'ESO

A l'examen de setembre entra tota la matèria del curs

Per aprovar l'examen de setembre els alumne hauran d'entregar les feines encomanades el juny, completes i ben presentades.

La nota de l'examen valdrà un 50% i el treball un 50%. Per poder fer mitjana, és necessari obtenir una qualificació mínima de 3 de l'examen.

És obligatori fer l'examen de setembre el dia i l'hora establerts pel centre.

3.2.4.4 Ciències socials 4t d'ESO

A l'examen de setembre entra tota la matèria del curs

Per aprovar l'examen de setembre els alumne hauran d'entregar les feines encomanades el juny, completes i ben presentades.

La nota de l'examen valdrà un 50% i el treball un 50%. Per poder fer mitjana, és necessari obtenir una qualificació mínima de 4 de l'examen.

És obligatori fer l'examen de setembre el dia i l'hora establerts pel centre.

3.2.4.5 Història del món contemporani 1r de batxillerat

A l'examen de setembre entra tota la matèria del curs. L'examen comptabilitzarà el 100%

És obligatori fer l'examen de setembre el dia i l'hora establerts pel centre.

3.2.4.6. Història d'Espanya, 2n de batxillerat

A l'examen de setembre entra tota la matèria del curs i suposarà el 100% de la nota final. És obligatori fer l'examen de setembre el dia i l'hora establerts pel centre.

3.2.4.7. Geografia d'Espanya

A l'examen de setembre entra tota la matèria del curs. A l'examen de setembre entra tota la matèria del curs i suposarà el 100% de la nota final.

3.2.4.8 Història de l'art

A l'examen de setembre entra tota la matèria del curs. A l'examen de setembre entra tota la matèria del curs i suposarà el 100% de la nota final.

3.3. Criteris de recuperació

3.3.1 Ciències socials 1r d'ESO

Després de cada avaluació o a final de curs es podrà recuperar el contingut de l'avaluació mitjançant l'entrega de tasques encomanades o exàmens.

3.3.2 Ciències socials 2n d'ESO

Després de cada avaluació o a final de curs es podrà recuperar el contingut de l'avaluació mitjançant l'entrega de tasques encomanades o exàmens.

3.3.3 Ciències socials 3r d'ESO

Si un alumne a final de curs ha suspès alguna avaluació, s'haurà d'examinar d'aquesta o aquestes i si suspèn tot el curs, de tota la matèria. A més si han quedat feines i quaderns sense entregar o suspesos, s'hauran de presentar per poder ser avaluats positivament.

3.3.4 Ciències socials 4t d'ESO

Si un alumne a final de curs ha suspès alguna avaluació, s'haurà d'examinar d'aquesta o aquestes i si suspèn tot el curs, de tota la matèria. A més si han quedat feines i quaderns sense entregar o suspesos, s'hauran de presentar per poder ser avaluats positivament.

3.3.5 Història del món contemporani 1r de batxillerat

Si un alumne a final de curs ha suspès alguna avaluació, s'haurà d'examinar d'aquesta o aquestes i si suspèn tot el curs de tot. A més si han quedat feines i quaderns sense entregar o suspesos, s'hauran de presentar per poder ser avaluats positivament.

3.3.6. Història d'Espanya, 2n de batxillerat

Es farà una recuperació després de cada avaluació i a final de curs una darrera per aquells alumnes que tinguin alguna avaluació suspesa i hagin entregat totes les feines obligatòries. La data es consensuarà amb el professor. És obligatori fer l'examen de setembre el dia i l'hora establerts pel centre.

3.3.7 Història de l'art, 2n de batxillerat

Es podrà fer una recuperació després de cada avaluació i a final de curs una darrera per aquells alumnes que tinguin alguna avaluació suspesa i hagin entregat totes les feines obligatòries. La data es consensuarà amb el professor. És obligatori fer l'examen de setembre el dia i l'hora establerts pel centre.

3.3.8. Geografia d'Espanya

Es podrà fer una recuperació després de cada avaluació i a final de curs una darrera per aquells alumnes que tinguin alguna avaluació suspesa i hagin entregat totes les feines

obligatòries. La data es consensuarà amb el professor. És obligatori fer l'examen de setembre el dia i l'hora establerts pel centre.

3.4. Criteris de recuperació de pendents

3.4.1. Convocatòria ordinària

A principi de curs es donarà a l'alumnat amb pendents les tasques obligatòries per recuperar de les quals el professor de la matèria en farà el seguiment.

Alumnes de segon que duen les Ciències Socials de primer suspeses.

La feina de recuperació es fragmentarà en dos quadrimestres per facilitar l'aprenentatge dels continguts pendents. El mes de febrer i el de maig l'alumne haurà d'entregar unes feines facilitades pel professorat.

Alumnes de tercer que duen les Ciències Socials de segon suspeses.

La feina de recuperació es fragmentarà en dos quadrimestres per facilitar l'aprenentatge dels continguts pendents. El mes de febrer i el de maig l'alumne haurà d'entregar unes feines facilitades pel professorat.

Alumnes de quart que duen les Ciències Socials de tercer suspeses.

La feina de recuperació es fragmentarà en dos quadrimestres per facilitar l'aprenentatge dels continguts pendents. El mes de febrer i el de maig l'alumne haurà d'entregar la feina i realitzar una prova.

Alumnes de segon de Batxiller que duen la Història del món contemporani de primer suspesa. Hauran d'examinar-se de tota la matèria el mes de gener/febrer. En cas de no obtenir una nota igual o superior al 5, tendran una segona oportunitat de fer l'examen el mes d'abril.

3.4.2. Convocatòria extraordinària

S'aplicaran els mateixos criteris que pels alumnes suspesos el juny, veure apartat 3.3.

4. Mesures d'Atenció a la Diversitat

4.1. Adaptacions curriculars

Les adaptacions curriculars hauran de ser personalitzades ja que cada alumne/a presenta unes característiques pròpies.

Algunes de les mesures que es preveu aplicar però que es concretaran segons els casos i s'aniran adaptant a mida que es conegui el ritme de treball dels alumnes són:

- Reduir i simplificar els continguts a treballar, reduint-ho als continguts més bàsics.
- Prioritzar el continguts procedimentals reduint moltíssim els conceptuals. Es treballaran molt els mapes, emplenar quadres amb informació, activitats de relació, relacions simples de causa-conseqüència.
- Utilitzar material adaptat, amb més informació visual, i activitats simples que els permeti anar avançant en la matèria, només en casos assignats directament pel professor de la matèria d'acord amb el professor de suport.
- S'adaptarà l'avaluació, es valorarà més la feina a classe, i es simplificaran i adaptaran les proves d'acord amb el que s'ha treballat.
- Es treballarà la integració dins el grup d'aquests alumnes si ho requereixen.
- En cas d'adaptacions per alumnes amb altes capacitats, s'ampliaran els continguts a treballar i s'adaptaran les proves d'acord amb els continguts treballats.
- Utilitzar metodologies que permetin adaptar-se a diferents ritmes d'aprenentatge i que facilitin la inclusió a l'aula.

4.2. Alumnat NESE

Als alumnes NESE se'ls podran fer adaptacions curriculars no significatives, aquestes hauran de ser personalitzades ja que cada alumne/a presenta unes característiques pròpies.

Algunes de les mesures que es preveu aplicar però que es concretaran segons els casos i s'aniran adaptant a mida que es conegui el ritme de treball dels alumnes són:

- Reduir i simplificar els continguts a treballar.
- Prioritzar el continguts procedimentals.
- Utilitzar, si cal, material adaptat, amb més informació visual, i activitats simples que els permeti anar avançant en la matèria.
- S'adaptarà l'avaluació, es pot variar el pes dels exàmens i valorar més la feina de classe. Si cal, es simplificaran i adaptaran les proves d'acord amb el que s'ha treballat.

4.3. Acollida lingüística

4.4 Suports

Suports a 1r ESO: no n'hi ha.

Suports a 2n ESO: Tres grups tenen una hora de suport setmanal fet per professorat del departament.

4.5 Repetidors: Mesures d'actuació

Les mesures pels alumnes que repeteixen amb les Ciències Socials del curs anterior suspeses no es poden generalitzar ja que dependran del perfil i trets propis de l'alumne/a. Per tant, el primer que es farà és intentar saber els motius de per què va suspendre: problemes de motivació, d'hàbit de feina, de comprensió, d'expressió, etc. Es recaptarà la informació dels professors del curs anterior, de l'informe de final de curs i també s'observarà l'actitud envers la matèria de l'alumne durant el primer mes de classe, per decidir què cal fer perquè la situació no és repeteixi.

A continuació exposam un llistat de mesures generals:

- Adaptació no significativa: si els problemes són de comprensió i/o expressió es pot fer una adaptació no significativa, de forma que treballin els continguts més bàsics, a fi de que assoleixin els objectius mínims: evidentment, també s'adaptaria l'avaluació.
- Respecte a la motivació i seguiment: s'intentarà motivar als alumnes perquè encarin positivament la matèria i es farà un especial seguiment dels hàbits de feina, xerrant amb ells si veim que no són els adequats i cridant als pares. S'intentaran potenciar els aspectes positius que presenti l'alumne – per exemple, en alguns casos, les intervencions a classe exposant coses que recorden del curs anterior - i pactar amb ells la millora progressiva d'allò que no va bé: la importància de dur el material, de tenir el quadern al dia, etc.
- Si és troba necessari es poden variar els criteris d'avaluació, reduint el pes de la nota d'exàmens o fent mitjana amb la resta malgrat la nota d'exàmens no arribi al mínim establert per aquell nivell.

5. Annexes

5.1. Pautes per a la presentació de treballs

En la redacció i organització de qualsevol treball cal tenir presents les indicacions específiques del professorat. Fer un treball no és copiar directament de la bibliografia consultada (llibre, internet, etc.).

1.- PARTS DEL TREBALL:

- Portada (Títol, assignatura, nom i llinatges, curs i grup, data).
- Índex paginat.
- Cos del treball: Cada departament establirà els diferents punts a desenvolupar.
- Bibliografia per ordre alfabètic (Autor, any de publicació, títol, editorial, lloc de publicació i/o relació de pàgines web consultades).

2.- PRESENTACIÓ:

- Usar DIN A4 blanc (preferiblement en paper reciclat) o paper quadriculat, a demanda del professorat.
- Guardar marges.
- Es presentarà manuscrit o fet amb ordinador, segons consideri el/la professor/a de l'assignatura.
- En cas de ser manuscrit: bona cal·ligrafia, sense ratllades i amb coherència lògica.
- S'entregarà enquadernat, grapat o dins una funda de plàstic, segons criteri del professorat.

3.- PUNTUALITAT:

- Els treballs s'entregaran dins el termini establert pel professorat.

4.- COHERÈNCIA, COHESIÓ I ADEQUACIÓ TEXTUAL:

- Els textos dels treballs hauran de ser suficientment coherents (lògics, no contradictoris, que progressin ...). Els textos dels treballs hauran de ser adequats al tema.

5.- ORTOGRAFIA:

- Els treballs s'entregaran amb correcció ortogràfica.
- Les faltes d'ortografia influiran en la nota final del treball.

6.- LLENGUA:

- Els treballs sempre s'hauran de fer en llengua catalana, sense cap tipus d'excepció, a no ser que es tenguí l'excepcionalitat.

Programació del Departament

CIÈNCIES SOCIALS

Curs: 2018/2019

6. Aprovació

AQUEST DOCUMENT HA ESTAT APROVAT EN LA REUNIÓ DE DEPARTAMENT
CELEBRADA 10 d'octubre de 2018 I AIXÍ S'HA FET CONSTAR EN L'ACTA
CORRESPONENT.